

ADP Münhen görüşünü təqdir edir

Hürriyat

Nº07 (3250) 21 Fevral / 2023-cü il

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

“Broker Əbülfaz” ev dustaqlığına buraxıldı

Naxçıvanın madaniyyat naziri haqda şok iddia

Baydenin Ukraynaya qəfil səfəri

Siyasət

Münhen görüşündən sonra nə baş verəcək?

Politoloq Fərhad Məmmədov: "Lavrovun Bakı səfəri çox şeyi dəyişə bilər..."

5

Xəbər

Keçmiş məmurların adı əfv siyahısında

Novella Cəfəroğlu: "Bizim təklif etdiyimiz siyahıda Eldar Həsənov, Hüseyn Abdullayev və Cahangir Hacıyevin də adı var"

2

"Ziya Məmmədovun qohumu insanlara qənim kəsilib"

Ucar sakini Tofiq Hüseynov tərəfindən ölkə başçısına müraciət

Ucar rayonu, 20 Yanvar küçəsi, ev 34 sakini Hüseynov Tofiq Qəfər oğlu tərəfindən "Hürriyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Həkim səhlənkarlığından şikayət edən T. Hüseynovun məktubunu olduğu kimi dərc edirik: "Atam Hüseynov Qəfər Tofiq oğlunu Ucar rayon Mərkəzi xəstəxanasında həkimlər səhv müalicə ediblər deyə, ürəyi xəstə düşdü və vəfat etdi. Atam yüngül xəstələndi deyə, Ucar rayon xəstəxanasına müraciət etdi. Orada Pərvanə adlı həkim atamı müalicə etdi..."

Toplum

12

"Evimizin pulunu yeyib, bizi evsiz qoydular"

Ordubad sakini Heydər Qasımov: "İcra başçısı anama dedi ki, səsinizi çıxarsanız polisə deyəcəm, sizi aparıb çaya töksün"

Naxçıvan şəhəri, Ordubad rayonu, Parağa kənd sakini Qasımov Heydər Əbülfəz oğlu tərəfindən "Hürriyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi bildirir ki, onları aldadaraq evlərini söküblər: "Mən, Qasımov Heydər Əbülfəz oğlu, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ordubad rayonunun Paraşa kəndində qeydiyyatdadır. Biz 1989-cu ildən bu günə kimi ailəliklə Ordubad rayonu, Paraşa kəndində qeydiyyatda olmuşuq..."

12

ANA XƏBƏR

“Broker Əbülfaz” ev dustaqlığına buraxıldı

Azərbaycanın maddi-mədəniyyət nümunələri ölkədən necə çıxarılib...

GÜNÜN NƏBZİ

Layihə

“Qərbi Azərbaycana qayıdış məsələsini ikinci sıraya qoymalılıq”

Xaqani İsmayıllı: "Birinci sırada beynəlxalq hüququn mübahisə predmeti olan Zəngəzur və Göyçə tələbini gündəmə gətirməliyik" 8-9

Siyasət

Əliyev-Bərzani görüşü nə vəd edir?

Ekspert: "Azərbaycanın İraq Kürdəstani və İraqla əməkdaşlığı regiona müsbət təsir göstərəcək" 5

Sıkayət

Sabail sakini Əhəd Abiyev və qohumlarından şikayətçidir

Sədaqət Bayramova: "Mənzilimin altında zirzəmi Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı tərəfindən qanunsuz yolla alınıb və..." 3

Fakt

Aqil Babayevin həbsinin şok detalları

Həbsdə olan iş adamının anası Prezidentə və Birinci vitse-prezidentə müraciət etdi... 7

Toplum

"İcra başçısı Rafael Babayev evimi qanunsuz olaraq sökdürdü"

Xudaverdi Quliyev: "Dedilər ki, Vasif Talibov buradan keçək, ev görünüşlü olmalıdır..." 12

10 km yüksəklikdən düşüb sağ qaldı...

Rekord qıran stüardessanın həyatı haqda maraqlı faktlar...

Aviasiya tarixi maraqlı və qanlı hadisələrlə dolu olsa da, bəzi möcüzələr eşidənləri heyrətə gətirir. Stüardessa Vesna Vuloviçin həyəti də onlardan biridir. Stüardessa olmasına mane ola biləcək sağlamlıq problemi sayəsində dəhşətli qəzadan xilas olan gənc qadın, yaşamaq həyəsi ilə də rekord sahibi olub.

yə çalışdı. Tibbi müayinədən əvvəl bir neçə fincan kofe içdi. Bu, onun işə götürülməsinə kömək etdi. Qısa müddətde peşəsinə həvəs göstərən Vuloviç işini görərən getdiyi şəhərləri, xüsusən de Londonu yaxından tanımağa çalışırdı. Hər şey yolunda ikən gənc qadının bütün dünyaya tanıdacaq dəhşətli qəza 1972-ci il yanvarın 26-da baş verdi.

partladı və Vuloviç 28 səninin arasında qəzadan sağ xilas ola bilən yeganə şəxs oldu.

Az sonra qəzanın təfərrüatları ortaya çıxanda bütün dünya şoka düşüb. Partlayış zamanı təyyarənin arxa hissəsində olan Vuloviç, servis xidməti üçün istifadə edilən təkər arabası sayəsində təyyarənin kəsilmış quyuq hissələrində yapışaraq, təxminən 10 kilometr yüksəklikdən paraşütüsüz yere yuxılıb. O, ağaclar və qar örtüyü sayəsində sağ qalmayı bacarıb. Bu hadisə həm də Vuloviçən yüksək paraşütüle düşmə rekordunu vurmağı və aviasiya tarixinə düşməyə imkan verdi.

Vuloviç 27 gün komada olub, bədənidə demək olar ki, bütün sümüklər, o cümlədən kəllə sinığı, üç fəqərə sinığı və iki ayağın sinığı olub. Gənc qadın belini hiss edə bilməyib. Həkimlər Vuloviçin sağ qalmasını möcüzə hesab ediblər. Müayinələrdə Vuloviçin aşağı təzyiqi səbəbi ilə sağ qaldığı müəyyən olundu. Yəni, az qala stüardessa olmasına mane olan aşağı təzyiq onun sağ qalmasını təmin edib.

Uzun müalicə kursundan sonra yenidən ayağa qalxacaq qədər sağalmış Vuloviç qəza ilə bağlı heç nə xatırlamadığını bildirib. Sağaldıqdan sonra bir müddət JAT Hava Yollarında işləməyə davam edən Vuloviç, yenidən uçaşa başlamaq üçün hava yolu səlahiyyətləri ilə danışdı, lakin bu tələb rədd edildi və gənc qadın aviaşirkətin mərkəzində stolüstü işləyərək karyerasına davam etdi.

Vesnanın bütün baş verənlərə rəğmən sağ qalması onu Yuqoslaviya qəhərəmanına çevirdi. "Soyuq mühərbi qəhərəmani" kimi tanınmağa başlayan gənc qadının şöhrəti Sovet İttifaqına və digər Varşava Müqaviləsi ölkələrinə də sirayet edib. Qəzadan sonra Vuloviç Yuqoslaviya prezidenti Yosip Titodan nişan alıb və serb xalq müğənnisi Miroslav İlç Vuloviç üçün "Vesna stüardesa" (Stüardessa Vesna) adlı mahni yazdırıb. "Möcüzə qadın" hadisədən az sonra qəza yerinə çox yaxın olan Srbska Kamenice kəndinin fəxri vətəndaşı elan edilib.

Vesnanın adı Guinness Rekordlar Kitabına düşüb. Aviasiya dünyası indi bu rekordun yeni faciə ilə qırılmaması və Vesna adının dəyişdirilməməsi üçün təhlükəsizlik standartlarını daha da yükseltmək üçün ümumi səy üzərində işləyir.

Dəb ikonunun əfsanəvi kolleksiyası 3,55 milyona satıldı

Əfsanəvi moda jurnalisti, dəb ikonu, "Vogue" jurnalının keçmiş kreativ direktoru mərhum Andre Leon Tellinin kolleksiyası "Christie's" tərəfindən həraca çıxarılib.

Axşam.az xəbər vəirr ki, kolleksiya ümumilikdə 3,55 milyon dollara satılıb. Gəlir Tellinin sağlığında tez-tez getdiyi Baptist kilsəsinə bağışlanıb.

Kolleksiyaya "Tom Ford"dan kimono, "Prada"dan tim-sah palto, "Christian Dior"dan palto, "Vivienne Westwood"-dan yağışa qarşı atlaç geyim də olmaqla nadir brend parçalar daxil edilib. Bundan əlavə, hərraca rəssam Endi Uorholun əsərləri (məsələn, əfsanəvi moda redaktoru Diana Vreelandin portreti) və fotosəkillər, o cümlədən Enni Leybovic tərəfindən çəkilən "Vogue"nın baş redaktoru Anna Vinetur ile arxiv fotosu çıxarılib.

Qeyd edək ki, Andre 70-ci illərdə "Women's Wear Daily" jurnalında moda üzrə redaktor kimi işləyib. O, karyerası ərzində "Telli Interview", "Vanity Fair", "House & Garden", "New-York Times" və "Vogue" kimi meşhur nəşrlərdə çalışıb. O, ötən ilin yanvarında 73 yaşında vəfat edib.

Şahzadənin sadə və ucuz geyimləri diqqət çekdi

Uels şahzadəsi Keyt Middleton ictimaiyyət qarşısına "Zara" markasından olan ucuz qiyimləri sadə geyimlərə çıxıb.

Belə ki, Kate Middleton İngiltərə məktəblərindən birinə solo qütb ekspedisiyası rekordunu qıran Preet Chandy adlı qızla görüşmek üçün gedib.

Şahzadə görüşdə qara şalvar, ağ uzunqol "Zara" markalı pəncək, "Veja" ayaqqabı, həmçinin "Accessorize"dan olan ucuz mirvari sırgalarla çıxış edib. Onun penceyinin qiymətinin 99 dollar (təxminən 168 manat), ayaqqabısının isə 150 dollar (təxminən 255 manat) dəyərində olduğu məlum olub.

Keyt dağlıq açıq saçlarla və sadə makiyajı ilə də diqqət çəkib.

Təsisçi:
Sərdar Cəlaloğlu

Baş redaktor:
Vüqar Məmmədov
Tel: 070 333 22 85
012 496 98 93
E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:
Seymur Həsənov

"Hürriyət" qəzeti internet unvanı:
Hürriyət.az
E-mail: hurreyyet@mail.ru
Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:
AZ 1008, Bakı, akademik
Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31
Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenziyanın qeydiyyat nömrəsi: V 165
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.
Redaksiyanın kompüter mərkəzində
yığılıb səhifələnir və "Futbol+" servis"
mətbəəsində çap edilib.

HR
Bu işaret altında dərc olunan
yazilar reklam xarakterlidir.
Qezet 1991-ci ildən çıxır.

Bugünlərdə "Hürriyət" in redaksiyasına müraciət edən Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Neftçi Qurban Abbasov küçəsi, ev 9, mənzil 4-də qeydiyyatda olan və yaşıyan Sədaqət İmamqulu qızı Bayramova mənzilinin altındakı zirzəminin Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyev tərəfindən qanunsuz yolla alınıb Məmmədov Təmraz Əhəd oğlunun adına sənədləşdirildiyini iddia edib.

"Su və kanalizasiya xətləri keçən, bizim istifadə etdiyimiz ikinci zirzəmi də qanunsuz sənədlə razılığımız olmadan alındı"

Yaşadığı mənzilin atasına I qrup Böyük Vətən Müharibəsi əlili olduğu üçün prezident tərəfindən verildiyini deyən şikayətçi bildirib ki, atası hələ sağlığında qeyd olunan mənzili ona bağışlayıb: "Atam uzun müddət müharibənin fəsadlarından əziyyət çəkdiyi üçün doğduğu Naxçıvan şəhərinə müalicə məqsədiylə gedib və orada dünyasını dəyişib. O, sağlığında Səbail rayonu, Neftçi Qurban Abbasov küçəsi, ev 9, mənzil 4 ünvanında mənzili mənə bağışlayıb. Nəzərinizə çatdırım ki, mənə və qonşuya məxsus olan 5 sayılı mənzilin altında zirzəmi var. Həmin zirzəmidə su və kommunikasiya xətləri yerləşir, ora giriş isə mənzilin texniki pasportunda göstərilədi ki mənə məxsus anbarın arxasındadır. İndi isə həmin zirzəmi keçmiş millet vəkili, hazırda Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı olan Əhəd Abiyev tərəfindən qanunsuz yolla alınıb və Məmmədov Təmraz Əhəd oğlunun adına mənzil kimi sənədləşdirilib. Daha sonra artıq tamah güc gəlib. Belə ki, su və kanalizasiya xətləri keçən, bizim istifadə etdiyimiz ikinci zirzəmi də qanunsuz sənədlə razılığımız olmadan alındı. Onu da bildirim ki, qonşuluqda ofisi olan Məmmədov Təmraz Əhəd oğlu ofisə su axıntısı olduğunu deyərk, bacımdan qapını açmağı xahiş edib. Sonra isə su xətlərinin təmiri adı ilə zirzəmidə qeyri-qazıntı işləri apararaq evin bünövrəsini boşaltmış, bu da azmış kimi 3 qonşunun bünövrəsinə xeyli ziyan vurub. Neticədə mənzillərdə çatlar yaranıb. Bu da azmiş kimi evə bitişik 15 sayılı Uşaq Poliklinikasının bünövrəsini qazaraq oradan xeyli torpaq çıxarıb, evin poliklinikaya tərəf divarını kəsib, arxa qapı yaradıb, sonra qonşunun yataq otağına xeyli ziyan vuraraq ofisdən zirzəmiyə qapı açıb".

"Mən Məmmədov Təmraz Əhəd oğlunun nümayəndəsi Əliyev

"Bütün bunların nəticəsində mənzilimdə çatlar əmələ gəlib, girişin bağlanması səbəbindən su xətləri nəzarətsiz qalıb, evin alcipanı divardan aralanıb"

Səbail sakini Əhəd Abiyev və qohumlarından şikayətçidir

Sədaqət Bayramova: "Mənzilimin altındakı zirzəmi Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı tərəfindən qanunsuz yolla alınıb və Məmmədov Təmraz Əhəd oğlunun adına mənzil kimi sənədləşdirilib"

Faiq Aydın oğluna dövlət orqanlarına müraciətlərimi və verdiyi sözü xatırlatsam da, o mənə "Ala dövlət var", "Nə istəyirsən elə" kimi cavablar verdi"

Sədaqət Bayramovanın sözlərinə görə, bütün bunların nəticəsində mənzilində çatlar əmələ gəlib, girişin bağlanması səbəbindən su xətləri nəzarətsiz qalıb, evin alcipanı divardan aralanıb: "Həmçinin, qonşuların mənzillərində də ciddi fəsədlər yaranıb. Odur ki, mən qeyd olunanlarla bağlı 46 sayılı Mənzil istismar Sahesinin rəisi Məmməd Əliyevi məlumatlandırdım və o, evə baxış keçirdi, o cümlədən qeyri-qanuni qazıntıının video görüntülərini çəkdi. Bunu yanaşı, Səbail Rayon Polis idarəsinin 8-ci Polis Bölmesinə, Səbail Rayon Prokurorluğununa, Baş Prokurorluğa, Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinə, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya, Səbail Rayon Mənzil Təsərrüfat Birliyinə hadisə ilə bağlı məlumat verdim, Fövqələde Hallar Nazırlığının "112" çağrı mərkəzine zəng vurdum. Lakin Məmmədov Təmraz Əhəd oğlunun nümayəndəsi Əliyev Faiq Aydın oğlu bərkitmə işlərinə başlayaraq zirzəmini əvvəlki vəziyyətinə getirəcəyinə, mənzillərdə təmir-bərpə işlərini edəcəyinə dair söz verdiyi üçün şikayətlərimdən imtina etdim. An-

caq Məmmədov Təmraz Əhəd oğlu sözünün üstündə durmadı. Mən onun nümayəndəsi Əliyev Faiq Aydın oğluna dövlət orqanlarına müraciətlərimi və verdiyi sözü xatırlatsam da, o mənə "Ala dövlət var", "Nə istəyirsən elə" kimi cavablar verdi. Bundan sonra yenidən Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısının qəbulunda oldum, veziyətten ne qəder təhlükəli olduğunu bildirdim. O, Tikintidə Təhlükəsizliyə Nəzarət Dövlət Agentliyinə təcili məktub ünvanlanmasına göstərmiş verdi. Lakin bilərkən məktubda ödənişə zəmanət verilmədi. Bu səbəbdən də Tikintidə Təhlükəsizliyə Nəzarət Dövlət Agentliyi məktubu Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinə geri ünvanladı. İcra hakimiyyətinin bilərkən vaxt itkişinə yol verdiyini gördüküm üçün agentliyə ərizə verdim. Tikintidə Təhlükəsizliyə Nəzarət Dövlət Agentliyi tərəfindən mənzilə baxış keçirilsə de, zirzəmiyə baxış keçirilməsi mümkün olmadı. Çünkü Məmmədov Təmraz Əhəd oğlu qanunsuz olaraq zirzəmiyə girişi daşla hordürmüdü. Halbuki, biz uzun illər həmin zirzəmidə istifade edirdik. Əlavə olaraq deyim ki, mənzilimdə yaranmış çatların bərpası üçün 4500 manat tələb olunur".

"Əliyev Faiq Aydın oğlu, Əhəd Abiyevin digər qohumları ekspert Isa Eyvazzadənin üstüne qışqıraraq, ekspertizanı

onların tələbləri əsasında keçirməyi əmr etdilər"

Bununla bağlı Səbail Rayon Məhkəməsində iddia qaldırıldığını vurğulayan şikayətçi bildirib ki, 2019-cu ildən bu günə kimi hədəqiqət real təhlükə ilə üz-üzə qalıb: "10 fevral 2023-cü il tarixdə mənzilə və zirzəmiyə ekspert baxışı keçirildi. Lakin Məmmədov Təmraz Əhəd oğlunun nümayəndəsi Əliyev Faiq Aydın oğlu, Əhəd Abiyevin digər qohumları ekspert Isa Eyvazzadənin üstüne qışqıraraq, oradan çıxmamızı tələb etdi. Mən 17 noyabr 2022-ci il tarixlə, 2(009)-1937/2022 sayılı qərarدادı əsas götürərək ekspertiza baxışının keçirilməsini tələb etdim. Zirzəmiyə girmə istəyəndə isə Əhəd Abiyevin qohumları qarşımı kəsdi. Yalnız ekspert işə qarışış mənim də iştirakımın vacibliyini qeyd etdi dən sonra biz zirzəmiyə buraxıldıq. Bununla da Məmmədov Təmraz Əhəd oğlunun nümayəndəsi Əliyev Faiq Aydın oğlu zirzəmidə etdiyi özbaşınlıqlar, qeyri-qanuni qazıntı işləri, su xətlərinin, kanalizasiya xətlərinin yeri dəyişdirməsi, zirzəminin tavanının taxtalarını kəsərək evin döşəməsində silkələnmə və eyilmələr yaratdığını, zirzəmiyə

giriş qapılarını kubiklə tikməsi, ofise qeyri-qanuni qapı açmağı boyunca alaraq təsdiqlədi. Həmçinin, o, ekspertin verdiyi suallara etik normaları pozaraq, "Əcəb etmişəm, öz yerimdi, özüm bilərəm" kimi cavab verib".

Bələliklə, Sədaqət Bayramova "Hürriyət" vasitəsiylə aidiyəti qurumlara müraciət edərək, onlardan bu məsələyə öz münasibətlərini bildirmələrini, araştırma aparmalarını, mülkiyyətində olan Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Neftçi Qurban Abbasov küçəsi, ev 9, mənzil 4-ün təmiri üçün 4500 manat, binanın bünövrəsinə və bərkidilməsinə çəkilmiş 800 manat xərcin, "MBA LTD" dən mənzilə dəymış zərərin bazar dəyerinin müəyyən edilməsi ilə əlaqədar alınmış rəyə görə ödənilmiş 450 manat, hüquqi yardımla bağlı çəkilən xərcin əvəzi olaraq 600 manat və ödənilmiş dövlət rüsumunun əvəzi olaraq 84 manat dövlət rüsumunun, cəmi 6334 manat məbləğində pulun geri qaytarılmasını, həmçinin qeyd olunan mənzilin zirzəmisinin girişinin məhdudlaşdırılması məqsədiylə hörülülmüş daş maneənin sökülməsini, zirzəminin əvvəlki vəziyyətə getirilməsini cavabdeh şəxslərə həvalə edilməsini xahiş edib.

"Hürriyət"

**Eldəniz
QULİYEV**

Hakimiyyətin alın yazısı

Əhalinin böyük hissəsi (qorxudan və bəlli olan digər səbəblərdən) hakimiyyətdən narahazıdır və bu, bir faktdır. Onlar öz narahızlığını çox vədə kündə-bucaqla, bəzənsə evdə, çayxanada dili gətirir, bir çox hallarda işə içinde, üreyində çəkir: ağrıyır, ağlayır, məhrumiyətlər və dərd-kədər içində qovrular... zira, bundan artıguna nə ağılı, nə güçü, nə də cəsarəti çatır!..

Müxalif kəsim, geniş mənada demokratik düşərgə işə, əksinə, bu narahızlıq enerjisini açıq şəkildə bəyan edir və bütün varlığı ilə xalqın təmsilçisi olmağa can atır...

Və bütün bu çabalar yuxarıların heç vecinə de deyil...

Haqlı, qanuni istəklər, ədalətli tələblər sanki daşa dəyiş düşür...

Və çərəsizlikdən...

...Qazi özünü yandırır...

Şəhid atası imdad dileyir...

Günahsız tutulanlar fəryad qoparır, acliq edir...

Əvəzində...

Azad fikir, demokratik dəyişim istəyənlər təqib, təhdid hədəfinə çevirilir...

Siyasi mənsubiyətinə, alternativ düşüncəsinə görə insanlara baslıqlar yapılır... Haqsızlıqla barışmayanların tədbirləri - piketlər, yürüşlər, etiraz nümayişlər və s. nifrat və dəyənəklə dəf olunur...

Amma çifayda, ortada hər hansı bir real nəticə yoxdur ki, yoxdur!..

Yeni dəyirmən öz işində, çax-çax baş ağrıdır.

Görən niyə axı heç bir pozitiv nəticə əldə olunmur?

Mənəcə, "xoruzun quyuğu" məhz burada görsənir...

Niyə?

Çünkü mövcud hakimiyyətin özü öz Dövlətinə, daha dəqiqi, Dövlətçiliye müxalidi. Çünkü hakimiyyət dəyişmək istəmir. Çünkü dəyişmək her şeyini (var-dövlətini, mövqeyini, vəzifəsini, məhiyyətini və ilaxını) itirəcəyini zənn edir!.. Üstəlik, bu məsələyə Hamletin "Ölümü, qalımmı?" dilemməsi kimi yanaşır.

Bələliklə, Hakimiyyət-Xalq "oyunu" arasında pat vəziyyəti yaranıb...

Səbəb də, dediyim kimi, dəyişməmək arzusu və dəyişmək xofdur...

Bələ olən təqdirdə, Çernișevskinin məşhur NƏ ETMƏLİ? sualına kim, ya kimlər cavab verməlidir görən?..

Mənəcə, bu suala, heç vəchlə dəyişmək istəməyen hakimiyyət və nəyin bəhasına olursa-olsun, hakimiyyəti dəyişmək istəyen müxalifət liderləri cavab verməlidir - və bu, onların vəzifəsi, borcu, məramı, nəhayət ALIN YAZISIldır.

P.S. Unutmayaq, hətta ilan da ilanlığı ilə, zaman-zaman öz qabığıni dəyişir...

ADP Münenə görüşünü təqdir edir

Dünən ADP idarə Heyətinin ölkə gündəmini əhatə edən ictimai-siyasi vəziyyətə dair növbəti toplantı keçirilib.

Partianın mətbuat xidmətindən "Hürriyyət"ə verilən məlumatə əsasən, toplantı iştirakçıları ilk növbədə Münenə Təhlükəsizlik Konfransının nəticələrinə münasibət bildirib və bu konfransın dünyada, eləcə də Cənubi Qafqazda sülhün və təhlükəsizliyin qorunub saxlanması baxımından ciddi əhəmiyyət daşıdığını qeyd edib.

Konfransın yekun sənədlərində Rusyanın Ukraynaya qarşı apardığı işgalçi mühərbiyən dayandırılması üçün səylərin birləşdirilməsi, Rusiya aqresiyasının tekce Ukrayna üçün deyil, bütövlük də Avropa ölkələri üçün təhdid olmasa faktının yer alması, Rusyanın Cənubi Qafqaz ölkələri üzərində imperialist təsirinin zəiflədilməsi məsələlərinin bu və ya digər formada gündəmə getirilməsi təqdirdə layiq hal kimi deyirləndirilib.

Konfrans çerçivəsində ölkə başçısının ABŞ dövlət katibi A.Blinkenin iştirakı ilə Ermənistan baş naziri ilə üçlü görüşü və panel müzakirələrində bu görüşdən irəli gələn məsələlərin, Azərbaycanın haqlı mövqeyinin dünya ictimaiyyətinin diqqətine çatdırılması sahəsində verdiyi bəyanatlar təqdir edilib.

Müzakirələrdə dövlət başçısının Azərbaycanın Laçın dehliyində ekofəalların keçirdiyi aksiya nəticəsində guya Qarabağda yaşayan ermənilərin blokadaya alınması barədə Ermənistan baş nazirinin səsləndirdiyi absurd bəyanatları tutarlı cavabla təkzib etməsi, Ermənistanla Azərbaycanın şərti sərhədəri arasında sərhəd buraxılış məntəqəsinin yaradılması ideyası da partiya yetkililəri tərəfindən müsbət dəyerləndirilib.

İdare Heyəti son vaxtlar Ermenistan Baş nazirinin Azərbaycanla sərhəddə bəyənəlxalq müşahidəçi missiyənin yerləşdirilməsi barədə səsləndirdiyi bəyanatın 10 noyabr üçterəfli sazişin müddealarına zidd olduğunu, bu cür cəhdərin arxasında sülh sazişindən yayınmaqla revanş götürmək istəyinin durduğunu və Qarabağda yaşayan ermənilərə hər hansı formadasa muxtarıyyat verilməsinin yenidən gündəmə gətirilməsi cəhdinin durduğunu qeyd edib və hakimiyyəti bu cür cəhdərin qarşısını almaq üçün siyasi, diplomatik səylərini artırmağa çağırıb.

İdare Heyəti Milli Məclisin sədri Sahibə

Partiya hakimiyyəti ermənilərin muxtarıyyət cəhdlərinin qarşısını almaq üçün siyasi, diplomatik səylərini artırmağa çağırıb

Qafarovanın Rusiya səfəri zamanı adı çəkilən ölkənin həmkarı ile görüşdə Volođinin "Avropa İttifaqına istiqamət götürən dövlətlər dövlətsiz qala bilər" barədə səsləndirdiyi fikrin Rusyanın imperiya ambisiyalardan irəli gələn bəyanat oduğuna diqqət çəkib və Milli Məclis sədrinin bu fikrə adekvat reaksiya verməməsini onun dövlətmizi təmsil etməkdə yetərsiz olması kimi dəyərləndirilib.

İdare Heyəti bir daha Rusiya və Ukrayna arasında davam edən və getdikcə da-ha gərgin fazaya daxil olan, öz sərhədlərindən çıxaraq dölyanın təhdid edən qanlı mühərbiyə son qoymağın vaxtı çatıldığı bildirib və dünya ictimaiyyətinin Putin Rusiyasının bu işgalçi, tecavüzkar mühərbiyəne son qoymaq üçün bütün səylərini birləşdirməyə çağırıb.

İdare Heyəti qardaş Türkiyədə baş verən zəzələ nəticəsində çox sayıda insanının hələk olması və böyük itkilərlə üzləşməsi faktından bir daha ciddi narahatlığını ifadə edib və dövlətimizin zəzələ baş verən andan qardaş xəqin yanında yer almاسını, maddi, mənəvi yardım göstərməsini, xilasedicilərimizin dağııntıları altında

qalan xeyli sayıda insanı yenidən həyata qaytarmasını təqdir edib və zəzələnin nəticələri aradan qalxandək Türkiye ilə bir nəfəs olmağın vacibliyini diqqətə çatdırıb.

İdare Heyəti müzakirələrdə işgaldən azad edilmiş ərazilərdə tikinti-bərpa işləri ilə bağlı dövlət büdcəsində ayrılan vəsaitlərin xərclənməsində hesabatlı və şəffaflığın olmaması məsələsinə də diqqət çəkib. Müzakirələrdə qeyd edilib ki, həmin vəsaitlərin xərclənməsində korrupsiya riskini nəzərə alaraq hökumət bu sahədə şəffaflığı temin etməlidir.

İdare Heyətində həbsdə olan ictimai fəal Bəxtiyar Hacıyevin keçirdiyi quru acliq aksiyasından dolayı onun taleyindən narahatlılıq ifadə edib və ölkədə milli həmrəyliyin qorunub saxlanılmasının vacibliyi və milli problemlərimizin həllinin asanlaşdırılması baxımından hakimiyyəti VİP sədri Əli Əliyevin, ictimai feallar Bəxtiyar Hacıyevin, Abid Qafarovun, İlham Aslanoglu və digər siyasi məhbəbusların azad olunması, insan hüquq və azadlıqlarının bərqrər olunması istiqamətində addimlər atmağa çağırıb.

Hazırladı: KƏNAN

Kadirovun da öz "Vaqner"ı olacaq

Çeçenistan rəhbəri də muzdlu ordu yaradı...

daşımız Yevgeni Priqojinə rəqabət aparmağı və özəl hərbi şirkət yaratmağı planlaşdırıram. Düşünürəm ki, hər şey yaxşı

olacaq", - Kadirov bildirib.

Qeyd edək ki, Kadirov və Priqojin Ukraynada Rusyanın hərbi komandanlığının böyük hissəsinə muxtər olaraq rəhbərlik edirlər və Putinin sadiq mütəfiqləridirlər.

Qərbdən olan diplomatlar bildirilər ki, "Vaqner" in və digər muzdlu qruplaşmaların Rusiya hərbi komandanlığından kənar da güclənməsi gələcəkdə bu ölkədə vətəndaş mühərbiyəsinə səbab ola bilər.

Ekspertlər hesab edirlər ki, Kadirov Putindən sonrakı dövrə hazırlıq görür və geləcəkdə baş verə biləcək vətəndaş mühərbiyəsinə qədər böyük hərbi qüvvə toplamağa çalışır.

“Münhendə ABŞ Dövlət katibinin iştirakı ilə Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin görüşü keçirilib. Yəni ikitərəfli razılaşma baş tutmadı, vasitəciliyi ABŞ öz üzərinə götürdü. Biz sülh müqaviləsinin mətninin razılaşdırılması və kommunikasiyaların açılması prosesinin müzakirə olunuğu öyrəndik”.

Bu barədə politoloq Fərhad Məmmədov Münhendə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan arasında keçirilmiş müzakirələri şərh edərkən bildirib.

Təhlilçinin sözlərinə görə, ABŞ-dan verilen açıqlamada bildirilir ki, sülh müqaviləsinin mətninin razılaşdırılmasında irələyiş var və nəhayət, amerikalılar Laçın yolu ilə yanaşı, ümumiyyədə kommunikasiyaların bağlandığını qeyd etməyə başladılar.

“Bunu heç olmasa sözdə irələyiş saymaq olar” - deyə, təhlilçi əlavə edib.

Ekspert qeyd edir ki, Brüssel üçtərəfli formatının bərpa olunağına əminlik var, çünki Azərbaycan Prezidenti bu formatın əhəmiyyətini vurguladı.

Onun sözlərinə görə, amerikalılar üçün də Brüssel formatı vacibdir, çünki o, ABŞ-in təşəbbüslerini tamamlayırlar: “Fransanın mövqeyini Makron açıqladı. Bu, fransızların sakitləşəcəyini söyləmə yə əsas verirmi? Mənçə yox, onlar ermənipərest mövqə tutmaqdə davam edəcəklər. Amma daha vacib olan odur ki, onlar anti-Azərbaycan mövqedə dayanmasınlar. Prinsipcə, Makron Münhendəki çıxışında Ermənistanın Baş nazirinin adını məhz ermənipərest yanaşma ilə çəkdi, amma onun dediklərində anti-Azərbaycan mövqeyi yox idi. Əlbəttə, onların ikitərəfli münasibətlərində Qarabağla bağlı heç nə olmamalıdır”.

F.Məmmədov bildirir ki, sülh müqaviləsi ilə bağlı proses davam edir.

“Əminəm ki, Bakı metnin növbəti redakte edilmiş variantını çox yaxın vaxtlarda Ermənistana göndərəcək və xarici işlər nazirləri səviyyəsində üzbeüz görüş tələb edəcək. Burada iki məqsəd var: ya yaya qədər sülh müqaviləsinin imzalanacağını gözləyin, ya da vasitəcılər Ermənistən konstruktiv olmadığını və bundan sonra biretəfli qaydada ona qarşı edilecek mümkün olan hər şey legitimləşəcək”, - o əlavə edib.

Təhlilçi vurğulayıb ki, Azərbaycan Prezidenti ister Zəngəzur dəhlizində, isterse de Laçın yolunun girişində nəzarət-buraxılış məntəqələrinin qurulması ilə bağlı konstruktiv yanaşma nümayiş etdirdi: “Başqa sözlə, bu, Rusyanın üçtərəfli bayanatların icrasını temin edə bilmədiyinin etrafıdır. Ermənistən Zə-

Münxen Təhlükəsizlik Konfransının sədri Kristof Heusgenin moderatorluq etdiyi plenar iclasda Gürcüstanın Baş naziri İraklı Qaribaşvili, Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan, ATƏT-in Baş katibi, Münxen Təhlükəsizlik Konfransı Şurasının sədr müavini xanım Helqə Maria Şmid, eləcə də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva da iştirak ediblər.

İclasda İl. Əliyev qeyd edib: “Biz işgalçi mühərbiə aparmırıq. Bu səbəbdən Ordumuzda döyüş meydanını tərk edən bir nəfər də yox idi. Şəhərlərimizin və kəndlərimizin “İsgəndər” raketleri ilə atəşə tutulduğu 44 gün ərzində heç kim döyüş meydanını tərk etmədi. Ermənistanda isə 11 min fərari var idi. Niyə? Ona görə yox ki, onlar döyüş meydanında məglub olurdular, çünki

Münhen görüşündən sonra na baş verəcək?

Politoloq Fərhad Məmmədov: “Lavrovun Bakı səfəri çox şeyi dəyişə bilər...”

edirəm ki, Vardanyan “vəzifədən” çıxarılsa belə, onun Qarabağda, Rusiya sülhmaramlı qüvvələrinin himayəsi altında qalması ehtimalı yüksəkdir. Rusyanın hələlik bölgədə belə bir imkanı var”.

Təhlilçi vurğulayıb ki, son altı ayda Rusyanın sərsəm və qeyri-adəkət addımları resurs məhdudiyyətinin nəticəsidir. Onun sözlərinə görə, Rusiya vəziyyətə adekvat davranışmaq, Azərbaycan və Ermənistanla dəhlizlərdə müstəsnə hüquqlarını saxlamaq, Qarabağda konstruktiv mövqə tutmaqdansa, təxribat yolunu seçdi: “Rus icması” yarandıqdan sonra da da irəli gedib “Vardanyan layihəsi”ni irəli sürdülər. Neticə olaraq nə əldə etdilər? Eko-aktivistlərin aksiyaları və Laçın yolu qoyulan məhdudiyyətlər, Azərbaycan və Ermənistanın içtimai rəyində bərpəolunmaz imic itkisi, Avropa İttifaqının Ermənistəndəki missiyası və Ermənistan-Rusya münasibətlərində problemlər...”

F.Məmmədovun sözlərinə görə, Lavrovun Bakıya səfəri çox şeyi dəyişə bilər, çünki Rusyanın hələ də məhdud resursu var.

“Azərbaycanın resursları rəsional şəkildə xərclənir. Elə məqamlar var ki, gözəylər. Harda təhlükə yaranarsa, güc tətbiq etmək hüququnu qoruyub saxlayaraq operativ hərəket edəcəyik” - deyə, politoloq vurğulayıb. Xatırladaq ki, fevralın 18-də Münxende Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İraq Kürdəstan Regionunun başçısı Necirvan Bərzani ilə görüşüb. Azərbaycanla Türkiye arasında qardaşlıq əlaqələrinin mövcud olduğunu bildirən Prezident İlham Əliyev bu çərçivədə üçtərəfli əməkdaşlıq mexanizmlərinin perspektivdə nəzərdən keçirilə biləcəyini deyib.

Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin qurulması” mövzusunda plenar iclas keçirilib.

onlar işgalçi mühərbiə aparırdılar. Onların motivasiyası yox idi”.

Hazırladı: KƏNAN

Əliyev-Bərzani görüşü nə vəd edir?

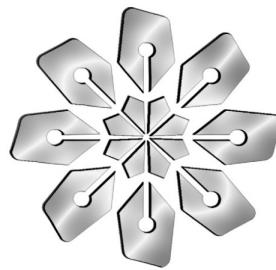
Ekspert: “Azərbaycanın İraq Kürdəstanı və İraqla əməkdaşlığı regiona müsbət təsir göstərəcək”

“Azərbaycan, Türkiyə və İraq Kürdəstan Regionu arasında yeni üçtərəfli əməkdaşlıq mexanizminin yaradılması Azərbaycana təkçə bu bölgə ilə deyil, həm də İraqın qalan hissəsi ilə ticarət dövriyyəsini artırmağa kömək edəcək”.

Bunu “Report”a açıqlamasında Yaxın Şərqi Strateji Araşdırımlar Mərkəzinin (ORSAM) rehbəri Ahmet Uysal deyib.

“İŞİD-in meydana çıxmazı üzündən Azərbaycanla İraq arasında ticarət dövriyyəsi təxminən 10 dəfə azalıb. Yeni mexanizmin yaradılması çoxşaxəli effekt vera bilər. Bundan başqa, Azərbaycanın İraq Kürdəstənində iştirakı bütövlükde İraqa kömək edə bilər və hem bu ölkədə, həm də regionda problemlərin həlli üçün zəmin yaradacaq”, - o bildirib. Onun sözlərinə görə, ikinci Qarabağ mühərbiəsində qələbədən sonra və Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlərə, xüsusən də Yaxın Şərqdə daha fəal olacağı gözlənilir: “Bu dəhliz Türkiyə vasitəsilə Azərbaycanı Yaxın Şərqə və Qərb dünyasına birləşdirəcəyi üçün İraq Kürdəstan Regionu ilk istiqamətlərdən biridir. Türkiyənin Azərbaycan və İraq Kürdəstanı ilə qardaşlıq əlaqələri həm Bakı, həm də Ərbəl üçün temas nöqtələrinin yaradılmasına töhfə verir”. Xatırladaq ki, fevralın 18-də Münxende Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev İraq Kürdəstan Regionunun başçısı Necirvan Bərzani ilə görüşüb. Azərbaycanla Türkiye arasında qardaşlıq əlaqələrinin mövcud olduğunu bildirən Prezident İlham Əliyev bu çərçivədə üçtərəfli əməkdaşlıq mexanizmlərinin perspektivdə nəzərdən keçirilə biləcəyini deyib.

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkışafı Agentliyi

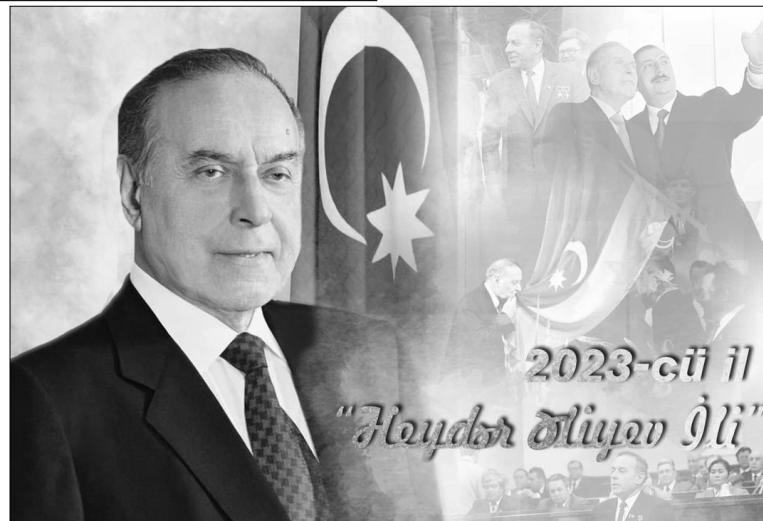
"Azərbaycançılıq ideyasının təbliği"

Ölkemizdə bu cür dəyərli, milli maraqların qorunması baxımdan olduqca əhəmiyyətli olan ideologiyanın formalasdırılması və inkışafı üçün mərhum dövlət başçısı Heydər Əliyevə minnətdar olmalıdır!

Azərbaycan dünyadan nadir ölkələrindəndir ki, burada hər kəs, iştənilən dinin, millətin və irqin nümayəndəsi özünü güvəndə hiss edir. Yəni hansı dilde danışırsan danış, hansı dincə sitayış edirsənsə et, hansı millətin nümayəndəsi olursan ol, istər avropoid, istər neqroid, istərsə də monqoloid ol, bunun heç bir fərqi yoxdur. Əsas odur ki, hamı kimi sən də ölkə qanunlarına əməl et. Bax, o zaman heç bir problem olmayaq. Bax, bu ideologiyanın adı azərbaycançılıq, onun banisi isə mərhum dövlət başçısı Heydər Əliyevdir.

Azərbaycançılıq milli və dövlətçilik maraqlarını, vətəndaşların təməl hüquqlarını özündə birləşdirən ideyadır.

Belə ki, məhz Heydər Əliyevin banisi olduğu azərbaycançılıq bu gün Azərbaycan xalqının, ölkə vətəndaşlarının həmrəyliyini təmin edən əsas ideologiyadır. Bu ideyanın qayəsini Azərbaycanda yaşayan bütün vətəndaşların milli, etnik, dini və sosial hüquqlarının bərabərliyi prinsipi təşkil edir. Onu da vurğulamaq lazımdır ki, H.Əliyevin banisi olduğu sözügedən ideologiya ölkə Konstitusiyasının əsaslarına söykənən, Azərbaycanın müstəqilliyinə, onun hüquqi və demokratik dövlət kimi inkışafına və milli təhlükəsizliyinin qorunmasına xidmət edən dəyərlər sistemidir. Bu, yəni azərbaycançılıq məhz Heydər Əliyevin uğurlu, məqsədönlü, uzaq gələcəyə hesablanmış siyaseti nəticəsində dönyaçılıq müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaş-

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü kimi qeyd edilməsi də Heydər Əliyevin tarixi xidmətidir. Belə ki, 1991-ci il dekabrın 16-da ümummilli liderin təşəbbüsü əsasında Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi "Dünya azərbaycanlılarının həmrəylik və birlik günü haqqında" qərar qəbul etdi, bu hadisə Azərbaycanlıların mənəvi birliyinin rəmzinə çevrilərək əlamətdar bayram kimi ilk dəfə Naxçıvanda geniş qeyd olundu. Elə həmin andan etibarən azərbaycançılıq xalqımızı birləşdirən

təndaş münasibətlərindeki vəhdətin təməlində ümummilli liderin əsasını qoymuş azərbaycançılıq ideologiyası dayanır.

Bütün bunlar bir daha onu deməyə əsas verir ki, hazırda Azərbaycanda mövcud olan sabitliyin, milli, dini, irqi cə cinsi ayrıseçiliyin olmamasının, dövlət-vətəndaş münasibətlərinə vəhdətin təməlində məhz ümummilli liderin əsasını qoymuş azərbaycançılıq ideologiyası dayanır. Yeri gəlmışkən, onu da nəzərinizə çatdırıraq ki, bu il mayın 10-da Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 ili tamam olur. Bu münasibətlə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 29 sentyabr 2022-ci il tarixdə 2023-cü ilin ölkəmizdə "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Söz yox ki, bu sərəncam ümummilli liderin şəxsiyyətinə, onun tarixi xidmətlərinə yeni dəyərlər əsasında verilən qiymətdir. Sərəncamda qeyd edildiyi kimi, Azərbaycan xalqı yeni əsərə və yeni minilliyyə məhz Heydər Əliyev zəkasının işığında qədəm qoyub. Danıl-

Xalqımızı birləşdirən milli ideologiya...

Azərbaycançılıq ölkədə milli, dini, irqi və cinsi mənşəyindən asılı olmayaraq, hər kəsi bir araya gətirməyə, milli maraqlar üçün səfərbər etməyə qadirdir

rımızı vahid amal uğrunda birləşdirən ideologiya halına gəlib. "Hər bir insan üçün milli mənşəyəti onun qurur mən-bəyidir. Həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənşəyəti görə qurur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılığı - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalyıq" deyən Heydər Əliyevin azərbaycançılığı dövlət ideologiyası səviyyəsinə yüksəltməsi bunun bariz sübutudur.

Bu arada, mərhum dövlət başçısının əsasını qoymuş azərbaycançılıq ideologiyasından danışarkən onu da qeyd etmək lazımdır ki, 31 Dekabr -

milli ideologiya kimi geniş yayılmağa və inkışaf etməyə başladı. Artıq bu gün heç kimə sərr deyil və insafı olan hər kəs təsdiqləyə bilər ki, azərbaycançılıq dövlət ideologiyası ki-mi ölkədə milli, dini, irqi və cinsi mənşəyindən asılı olmayıra, hər kəsi bir araya gətirməyə, Azərbaycanın milli maraqları üçün səfərbər etməyə qadirdir. Çünkü möhkəm təmələrə dayanan bu ideologiya vətəndaş həmrəyliyi missiyasını təbliğ edir. Odur ki, artıq hər kəs anlamalı və qəbul etməlidir ki, azərbaycançılıq heç də coğrafi anlayış deyil. Bu, milli və dövlətçilik maraqlarını, vətəndaşların təməl hüquqlarının özündə birləşdirən ideyadır.

Mövcud olan sabitliyin, milli, dini, irqi cə cinsi ayrıseçiliyin olmamasının, dövlət-və-

maz faktıdır ki, məhz ümummilli liderin əzəqgörən siyaseti və Prezident İlham Əliyevin bu siyaseti uğurla davam etdirməsi nəticəsində Azərbaycan bu gün dünya miqyasında sivil, hüquqi, demokratik, dünyəvi bir respublika kimi tanınır və böyük perspektivlərə malik bir ölkə kimi qəbul edilir. Artıq o da öz təsdiqini tapıb ki, Heydər Əliyevin birbaşa rəhbərliyi və qayğısı sayesində Azərbaycanda XX əsrin 70-80-ci illərində milli özünüdürkin yüksəliyi başlanıb, Azərbaycan dili ilə bağlı məsələlərə önmə verilib, dünya azərbaycanlılarının təş-

insan haqlarına, cəmiyyətin dinclik və əmin-amanlığa, yüksək mədəniyyətə, ölkədə tari-xən formalaşmış maddi-mənəvi dəyərlər sisteminə hörmət demekdir. Yəni bu ideya insan haqlarını yüksək tutan, dövlətçiliyə xidmət edən və bu istiqamətdə bütün resursları səfərbər edən ən səmərəli siyasi xətdir. Ölkəmizdə bu cür dəyərli, milli maraqların qorunması baxımından olduqca əhəmiyyətli olan ideologiyanın formalasdırılması və inkışafı üçün Heydər Əliyevə minnətdar olmalıdır!

"Hürriyyət"

“ŞaurmaN1” restoranının şərki, “12-ci İmam Mehdi” adı altında həbs olunan iş adamı Aqil Babayevin anası Babayeva Həvanisə Mirzə qızı tərəfindən “Hürriyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. O, oğlu Aqil Babayevin müəmmalı həbsi ilə bağlı Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciət edib. Həmin müraciəti olduğu kimi dərc edirik:

“Cənab Prezident!

Mən, Babayeva Həvanisə Mirzə qızı, yazaraq sizdən xahiş edirəm ki, oğlum Aqil Babayevin işinin ədaletli getməsi üçün tapşırıq verəsiniz. 2 ildir davam edən məhkəmə prosesində oğluma qarşı yönəldilən şər-böhtən dinib-usanmaq bilmir. Başımıza açılan bu oyunları olduğu kimi nəzerinize çatdıraraq, Sizdən kömək isteyirəm. Bir ana kimi oğlumun bu qədər şər-böhtənla qarşılaşmasına döze bilmirəm.

Cənab Prezident!

Oğluma “İmam Mehdi” ləqəbi qoyaraq həbs ediblər. 2 ildir “zərərçəkmiş” adı ilə məhkəmədə ifadə verən şəxslərin ifadələrində açıq-aşkar yalan, şər-böhtən görünür. İndi işə hadisəni olduğu kimi nəzerinize çatdırıram.

08.06.2021-ci il tarixdə qruplaşmış şəkildə Anar Aslanov və etrafında olan 25-30 nəfər şəxs (Fuad Məmmədov, Azər İsləmov, Natiq Sadıqov, Bəhruz Kəve, Elmar Orucov və digərləri) Aqil Babayevin bağ evinə hücum edərək, ona hədə-qorxu gəlib, xəsərət yetiriblər. Bu zaman oğlumu köməksiz vəziyyətdə saxlayıb, əl çantasında olan 5 000 (beş min) manat pulu, bağ evinin 2-ci mərtəbəsinin yataq otağından 100 000 (yüz min) manatı pulu və birinci mərtəbədə olan kabinetdən 20 000 (iyirmi min) ABŞ dolları məbləğində vəsaiti götürmüşlər. Ondan sonra isə, məcburi formada evinin açarlarını əlindən alınıb Xətai rayonunda yerleşən bina evinə gələrək, ona məxsus evdən 715 000 (yeddi yüz on beş min) manat pulun, 4 700 000 (dörd milyon yeddi yüz min) ABŞ dollarının və 2 kq (iki kilogram) 999 (doqquz yüz doxsan doqquz) əyyarlı müxtəlif ölçülü külçə şəklində qızılları 2 saat ərzində BMW markalı 10-FJ-505 dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobile yükləyərək, saat 02:00 radələrində evdən çıxıb getmişlər (Bu nüqsədən videoqüntürlər istintaqa və məhkəmə orqanlarına təqdim edilmişdir).

Bundan əlavə, Aqil Babayev fiziki və psixoloji təzyiqə, işgəncələrə məruz qalmış, ona xəsərətlər yetirilmişdir. Həmin cinayəti töretdiş şəxslər ona hədə-qorxu gələrək bildiriblər ki, hərəkətə müraciət etsə vəzifəli dostlarının köməyi ilə onu şər-böhtən-

Aqil Babayevin həbsinin şok detalları

Həbsdə olan iş adamının anası Prezidentə və Birinci vitse-prezidentə müraciət etdi...

la həbsə atdıracaqlar.

11.06.2021-ci il tarixdə Aqil Babayev DİN-nin 102 telefon məlumat mərkəzinə zəng edir, eyni zamanda Daxili İşlər naziri cənab Vilayət Eyyazova teleqram vuraraq olanlar barədə məlumat verir. Daxili İşlər Nazirliyi məlumatı qəbul edən kimi məsələnin araşdırılmasını DİN-nin Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə həvalə edir. Oradan dərhal oğlumla elaqə saxlayıb idarəyə dəvət edir və hadisə ilə bağlı ilkin olaraq ərizəsini alırlar.

12 iyun 2021-ci il tarixdə yenidən Aqil Babayev BMCMİ-yə dəvət olunur. Bu zaman isə, artıq Anar Aslanovun orada dayanıb, onu müşahidə etdiyi görür. Aqil Babayevdən idarəə izahat alındığı vaxt Anar Aslanovun rəhbərliyi ilə əvvəlcədən öyrənilmiş 20-30 nəfər şəxs dəstə halında BMCMİ-nin qarşısında yiğilərəq əvvəlcədən kompüterdə yazılımış izahatların mətnlərini əzberləyərək, 3-5 nəfərlik qruplar halında idarəyə çağırılmış, bu zaman onların dəvət olunmasında və izahatların əzberlədilməsində idarədən çıxan əməkdaşların xüsusi aktivlik göstərdiyi müşahidə olunub.

Belə ki, 12.06.2021-ci il tarixdə DİN-nin Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin İstintaq Şöbəsinin müstəntiqi Orxan Quliyev 1 gün ərzində 18-19 nəfərdən ərizə alır. Əger 1 nəfərin ifadə verme vaxtını minimum 1 saat hesablaşsaq, onun ifadəsinin kompüterdə yiğilmasına da əlavə 1 saat sərf olunsa, belə cirxir ki, 18 nəfərin ifadəsinin alınmasına Orxan Quliyev ən azı 36 saat vaxt sərf edib. Sutkada da 24 saat olduğundan (hələ iş saatının 8-12 saat olmasını qeyd etmirik) 36 saatı 24 saatə sıçışdırıb bilmesi əla Orxan Quliyevin “mövcüdəsidir”.

Yəni istintaqın aparılmasında əlkin olaraq bu absurd rəqəmlərin və halların yer almasını qeyd etmək kifayət etsə də, bundan əlavə də bu cür mümkünsüz addımların şahidi olduq.

Qeyd etmək isteyirəm ki, Aqil Babayev DİN-nin Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin İstintaq Şöbəsinin müstəntiqi Orxan Quliyevdən nə zaman yenidən gelməsi ilə bağlı

əlaqə saxlamasına baxmayaraq (bunu təsdiq edən dəllər mövcuddur), Aqil Babayev mecburi cəlb etmə aktı ilə evindən aparılib və Cinayət Məcəlləsinin 178-ci maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunaraq həbs edilib.

Cənab Prezident!

İstintaqın şəffaf olmadan qərəzli, birterəflə aparılması, təqsirləndirilən şəxsin hüquqlarının pozulması, edilmiş itihamların əsəssiz və şər-böhtən xarakter daşımaları açıq-aydın olsa da, 02.07.2022-ci il tarixli ittiham aktı ilə Aqil Babayev barəsində açılmış cinayət işi Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə yönəldirilir.

Qeyd etmək isteyirəm ki, zərərçəkən kimi tanınan Anar Aslanov ilkin izahatında Aqil Babayev ona 306 min borcu olmasına göstərdiyi təqdirdə 520 min manat aparmasını, borc hissəsini özünə götürdüyüünü, digər hissəni isə BMCMİ-yə təqdim etdiyi qeyd etsə də, sonradan bu məbləğ şəxərək, yənə Aqil Babayev suni şəkildə Anar Aslanova “borcu” kimi göstərilir...

Qeyd etmək isteyirəm ki, zərərçəkən kimi tanınan Anar Aslanov ilkin izahatında Aqil Babayev ona 306 min borcu olmasına göstərdiyi təqdirdə 520 min manat aparmasını, borc hissəsini özünə götürdüyüünü, digər hissəni isə BMCMİ-yə təqdim etdiyi qeyd etsə də, sonradan bu məbləğ şəxərək, yənə Aqil Babayev suni şəkildə Anar Aslanova “borcu” kimi göstərilir.

Aqil Babayevin onları “İmam Mehdi” adı ilə aldatması və inançdurmamasına səbəb kimi “zərərçəkən” qismində tanınan Aydin Nifariyevin “Aqil Babayevin onu havaya qaldırmasın, tonqalın üzərinde eyleşib qanadlar çıxarsın”, “zərərçəkən” qismində tanınan Polad Mustafayevin “Ayı bölməsi, səmada möcüzələr göstərməsi”, “zərərçəkən” qismində tanınan Azər İsləmovun “səmada, qiblede Aqil Babayevin surətini görmesi”, “zərərçəkən” qismində tanınan Ömer Qurbanovun “ağacların səcdə etmesi, Cəbrayıl (ə) görməsi”, “zərərçəkən” qismində tanınan Natiq Sadıqovun “onu ovsunlaması”, “zərərçəkən” qismində tanınan Bərəz Kavenin “Aqil Babayevin onun yuxularına müdaxilə etməsi”,

“zərərçəkən” qismində tanınan Faiq Abdullayevin “Cənnətə torpaq alması”, “zərərçəkən” qismində tanınan Elmar Orucovun “günahlarını pulla sıfırlaması”, “zərərçəkən” qismində

siz dinlənilir.

Beləliklə, Aqil Babayevə verilmiş ittiham üzrə “zərərçəkən”-lər fantastik halların və fizika qanunlarının pozan hadisələrin “onun tərəfindən edilməsini” əsas göstərərək, məhkəmə iclasında iştirak edənlərin və KIV nümayəndələrinin gülüşünə səbəb olur və dövlətimizin hüquq mühafizə sistemi, ədliyyə sisteminin adına xələl getirirler.

Bu işə istintaqın qərəzli olmasına bir daha sübut edir və Aqil Babayevə verilmiş ittihamın dispoziyasının (aldatma yolu ilə etibardan sui-istifade edərək maddi ziyan vurulması) tamamilə əsassız olduğunu göstərməkdədir.

Beləliklə, “İmam Mehdi” ittihamı ilə uydurma məbləğdə zəkat yiğilması əsas götürülərək Aqil Babayevin həbsdə qalması müddəti bilərəkdən qərəzlə şəkilidə uzadılır və işin ədaletli aparılması üçün heç bir tədbir görülmür.

Cənab Prezident!

Sizdən xahiş edirəm, bir ana kimi sizə yalvarıram, oğlumun işinin ədalətli aparılması üçün göstəriş verəsiniz. İfadə verən şəxslərin biabrı ifadələri, oğlumun məhkəmə prosesini zamanı söyülümsi, alçaldılması bir ana kimi məni çox narahat edir. Sizdən xahiş edirəm, gerçək günahkarların ortaya çıxarılması üçün öz göstərişinizi verəsiniz”.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazida adları qeyd olunan qurumların və şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırlıq.

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkışafı Agentliyi

**Azərbaycanın dövlətçilik
tarixinin, milli adət-ənənələrinin,
elm və mədəniyyətinin təbliği**

2020-ci ildəki 44 günlük müharibədən sonra Azərbaycanın müəllifliyi ilə geoiqtisadi-geosiyası Zəngəzur dəhlizi layihəsi gündəmə gəldi. Hərçənd, bu layihənin reallaşmasına mane olan güclərin sayəsində, o cümlədən də sözügedən regional əleyhdarların, xüsusilə İranın səyləri ilə Zəngəzur dəhlizi layihəsi hələ ki, tam reallaşma mərhələsinə qədəm qoymayıb. Qarşımıza sünə şəkildə çıxarılan əngəllərə baxmayaraq, əminik ki, bizim üçün çox əhəmiyyətli olan bu layihə tez bir zamanda gerçəkləşəcək.

44 günlük müharibənin nəticələri sovet hakimiyyətinin ermənilərə peşkəş etdiyi Zəngəzurun qaytarılması perspektivini də gündəmə getirir. Bundan başqa, qədim torpağımız İrəvanın Ermənistana paytaxt kimi verilməsinin detalları da müzakirə olunmaqdadır və təbii ki, bu məsələ bir çox suallar doğurur. Hətta İrəvanın ermənilərə paytaxt kimi verilməsində o zamankı Azərbaycan Demokratik Cumhuriyyətinin razılığının rol oynadığı da ifadə olunur. Biz də bütün bu suallara aydınlıq getirmək və sözügedən yanaşmanın haradan qaynaqlandığını ortaya çıxarmaq üçün tanınmış ictimaiyyəsi xadim, tarixi araşdırıcı və publisist Xaqani İsmayıllı ilə mövzu ətrafında müzakirələr apardıq.

- Xaqani bəy, hazırda Azərbaycanın İrəvanla Zəngəzuru necə itirdiyi ve bu torpaqları qaytarmaq imkanı haqda ictimai müzakirələr gedir. Xüsusən Azərbaycan Demokratik Cumhuriyyətinin bunda rolu olduğu ifadə olunur. Sizcə, bu tarixi torpaqların və məhz İrəvanın itiril-

“Qarbi Azərbaycana ikinci sıraya qoymalı”

Xaqani İsmayıllı: “Birinci sıradə beynəlxalq hüququn mübahisə predmeti olan Zəngəzur və Göyçə tələbini gündəmə gətirməliyik”

məsində kim hansı rolu oynadı?

- Türkmençay Anlaşması ilə (1828) Batum Konfransı (11 may - 4 iyun 1918) aralığında Güney Qafqaz Rusiya torpaqları olaraq bilindi. 1917-ci ildə Rusiyadakı 25 Oktyabr devrimi ilə hakimiyyəti ələ alan Lenin I Dünya Savaşında yeni Rusiya-Sovetlərin rolunu fərqli görürdü. O, hakimiyyəti əldə saxlamak üçün çar Rusyasının bəzi imperialist niyyətlərindən, o sıradan tabeliyində olan xalqları əzmək strategiyasından vazgeçdiyi bildirdi. Hətta xalqların öz müqqəddarlarının təyinində azad olduları barədə bəyannamələr də qəbul etdi.

Ərzincan Barışı (5 dekabr 1917-ci il) sonucunda Rusiya qoşunları Ərzurum və Qarsdan çıxmış idi. Bu ordudaki erməni könülli silahlı dəstələri də geri qayitmaq zorunda qaldı. Dekabrin 19-da Qafqazdakı Rusiya ordusunun buraxılmasına dair sərəncam imzalandı. Dekabrin 26-da erməni könülli silahlı dəstələrinin buraxılması haqqında Baş komandanın verdiyi gözlemlənilməz əmr davakar daşnak çevrələrini daha da qəzəbləndirdi. Təkcə bu faktı xatırlamaq yərine düşər ki, çar Rusiyası məsələnləri əsgəri xidmətə qəbul etmədiyi halda, Güney Qafqazda (Anadolu cəbhəsində) 150

min (bəzi məlumatlara görə, 250 min) nefər erməni Rusiya ordusunun tərkibində xidmet göstərirdi (bu bölgədə qulluq edən rusların sayı isə toplam 170 min nefər idi) və ucqarlardakı hərbi hissələr Lenin inqilabı ilə tərxis olunduqdan sonra yüz minlərlə erməni hərbçisi öz xidməti silahları ilə Doğu Anadolü, əsasən isə Qafqaz bölgəsi məsələmanlarına qan uddururdu.

Qafqazda erməni və məsələmanların hərbi-siyasi gücバランスının keskin şəkildə öz xeyirlərinə olduğunu yaxşı başa düşən erməni liderləri öz siyasi beynələrini və hərbi güclərini tədricən Bakıya da yönəltmişdilər.

Qafqazı yenidən Rusiyaya birləşdirmək üçün Lenin de “erməni kartı”ndan yararlanaraq, 1917-ci il dekabrın 16-da RSFSR XKS-nin qərarı ilə Stepan Şumyanı Qafqaza fövqəladə komissar təyin etmişdi, Doğu Anadolunun Qars mərkəzli bölgəsi də Şumyanın səlahiyyət dairesində idi.

Almaniya və müttefiqlərinin bolşevik Rusiyası ilə bağlanmış olduqları 1918-ci il 3 mart Brest-Litovsk sülh anlaşması gərəyinə Rusiya ordusu Osmanlıdan işgal etdiyi torpaqları 1877-ci il sınırlarınadək geri çəkməli idi.

Mayın 26-da Zaqafqaziya Seyminin sonuncu iclasında

gürçü menşevik fraksiyasının onun buraxılması teklifi qəbul edildi. Həmin gün axşam saatlarında Gürcüstan Milli Şurası başkəndi Tiflis olmaqla, Gürcüstanın müstəqilliyini elan etdi. Mayın 27-də Zaqafqaziya Seyminin müsəlman fraksiyasının üzvləri öz iclaslarında özlərini müvəqqəti Azərbaycan Milli Şurası elan edərək, Azərbaycanın idarəciliyini öz üzərlərinə götürmək qərarına geldilər. Mayın 28-də müstəqil Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti (ADR) elan edildi. Gürcüler hansı ərazilərdə dövlət qurduqlarını elan edə bilməsələr də, Azərbaycan Milli Şurası Bakı, Gəncə və İrəvan quberniyalarının ərazilərində AXC qurulduğunu bəyan etmişdilər ki, bu xəbər də N.Nərimanovun redaktorluğu ilə çıxan “Hümmət” qəzetinin 29 may 1918-ci il tarixli sayında yayına çıxmışdır. Ele həmin gün Azərbaycan Milli Şurası ermənilərin müraciətine cavab olaraq İrəvan bölgəsinə iddiasını geri çekdiyini bəyan etdi.

Mayın 30-da Tiflisdəki Erməni Milli Şurası mətbuatda “Erməni xalqına müraciət” dərc edərək, özünü “erməni mahallarının ali və yeganə hakimiyyəti” elan etdi və Türkiyə ilə sülh müqaviləsi imzalamaq üçün Batuma nümayəndə heyəti göndərdi.

Burada İrəvanın güzəştindən səhbət gedə bilməz. Çünkü İrəvan xanlığı tarixən Azərbaycan xanlığı olmuşsa da, Türkmençay müqaviləsi ilə itirilmişdi və Rusiyanın ərazisi sayılırdı. Batum anlaşmasına qədər də Zaqafqaziya Seyminin yaratdığı Federativ dövlətə məxsus idi. Sadəcə, Azərbaycan Milli Şurası Türk Ordusunun bölgəyə yaxınlaşma durumundan yararlanıb tarixi fürsəti sınamaq qərarına gəlmişdi. (Haşıyə: Ancaq beynəlxalq hərbi-siyasi durum bu mövqeyə düzəliş tələb edirdi... Əks halda beynəlxalq diplomatik böhran qəçilməz idi və sonralar Paris Sülh Konfransı-

şəraitdə özləri daha çox itki vərən nizami erməni birləşmələrinə qarşı çətin hücum əməliyyatları həyata keçirir Türk Ordusu isə Sərdarabad mövqeyində 3500, Qarakilsə bölgəsində 3000 nəfər itki vermiş erməni ordusunun təslim olaraq Batum Müqaviləsini imzalamasına nail olmuşdu. Xatırladaq ki, Qafqaz İsləm Ordusu Bakıyadək 1300 civarında canlı qüvvə itirmişdi...

Başqa sözlə, İrəvan bölgəsinin taleyi formal bir kağızla, bəyanatla deyil, hərbi əməliyyatlar və qalib dövlətlərin yürütdüyü beynəlxalq diplomatiya ilə həll olunmuşdur...

Ermənistən Respublikasına

Qafqaz Bürosu yenə eyni taktikdə istifadə edərək (2 nəfər azərbaycanlı qarşılığında 2 erməni, 2 rus, 4 gürçü rəhbər nümayəndə) Qarabağı Ermənistəna vermə qərarı aldıqda, Nərimanov bu oyunu Lenin vasitesi ilə pozaraq bir gün sonra Azərbaycanın tərkibində qalmağı ilə bağlı qərar çıxardırdı (5 iyul 1921).

- Beynəlxalq hüquq baxımından Qərbi Azərbaycan məsələsi dünya gündəminə necə, hansı kontekstdə çıxarılmalıdır ki, uğura nail olunsun?

- İlk önce onu bildirir ki, həm bizim hökumət nümayəndələri, həm də cəmiyyətimizin Qərbi

Tutaq ki, mən dedilər gel yurduna. Mənim oradakı kəndim darmadağın olub, mən hara getmeliyəm.

İkinci, tutaq ki, mən Ermənistəndən ev almaq istədim, bir erməni də gəlib Bakıdan ev almaq istədi. Barış anlaşması olmasa, qayıdışın fəlsəfəsi aydın deyil. Azərbaycan iqtidalarının üzərinə düşən məsələ isə odur ki, Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı bir icma formalaşdırıb onu öne çıxarmalıdır. Bu mütəqə lazımdır. O biri tərəfdən də ictimaiyyət içinde Qərbi Azərbaycanla bağlı neçə illərdir təşkilatma aparan qurumlar, müəyyən içtimai xadimlər var ki, professor Qafar Çaxmaqlı da bunlardan biridir. Başqaları da var. Bunu bir neçə xəttlə aparmalıyıq. Birinci hökumətin dəstəklədiyi icma-bu xətt hökumətin rəsmi mövqeyindən kənara çıxa bilməz. Amma o biri xətt, dediyim kimi, Goyçə-Zəngəzur uğrunda mübarizəni davam etdirmək, xalqın öz içindən seçilərək formalasmış bir təşkilat olmalıdır, hansı ki, bu təşkilat gelecekdə necə ki, Dağlıq Qarabağ erməniləri Qarabağı azad etmişdilər, amma işğal etmişdilər, bir zamanda da eə bir məqam yetişə bilər ki, həmin o ikinci xəttin təşkilatına aid qruplar hansısa vaxt lazım ola bilərlər.

Bundan başqa diplomatiyaya gəldikdə, Azərbaycan hökumət xəttinin müsbət tərəfləri də var, mənfi tərəfləri də var. Amma xalqın içindən çıxmış, xalqın gücü ilə meydana gəlmüş müstəqil təşkilatların özünün də ayrı xətti olmalıdır, hökumətə yönəlmiş tənqidlərdən nəsibini almamalıdır, kənarda qalmalıdır. Zəruri olanda erməni xalqı ilə dialoqa da bir körpü yaratmalıdır. O biri tərəfdən hökumət desə ki, biz Zəngəzur istəmirik, Goyçəni istəmirik, bu təşkilat deməlidir ki, yox, biz istəyirik. Bu zaman siyasi texnolojiyalardan mütəqə istifadə olunmalıdır. Yenə deyirəm, mübahisəli ərazilərin məsəlesi öne çıxarılmalıdır, mübarizə getməlidir, Ermənistən beynəlxalq məhkəməyə verilməlidir, təzminatla sıxışdırılmalıdır. Bəlkə Rusiya da zəifləyər, İran da zəifləyər, Türkiyə güclənər, bu tarixi zərurəti olan addımları ata bilərik.

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

qayıdış masalasını liyiq”

“İrəvan bölgəsinin taleyi formal bir kağızla, bəyanatla deyil, hərbi əməliyyatlar və qalib dövlətlərin yürütdüyü beynəlxalq diplomatiya ilə həll olunmuşdur...”

Azərbaycan davası ilə çalışan insanları bəzən bir-birinə zidd, daxili auditoriyaya, vətəndaşların vətənpərvərlik hissini köklənmiş açıqlamalar verirlər. Ancaq bunlar təbliğat səviyyəsindən uzağa gedə bilməz. Öncəliklə bizim Qərbi Azərbaycanla bağlı strategiyamızda hansı tələblər mütəqə əksini tapmalıdır?

Birinci, Paris Sülh Konfransında Ermənistənla mübahisəli sayılan Zəngəzur, indiki Batı Zəngəzur və Goyçənin bir qismi-Goyçə gölündən şərqə doğru ərazilərin məlum qismi ilə bağlı bizim de verdiyimiz xəritə var, biz birinci bundan yapışmalıyıq

Mən 2005-ci ildə konfrans keçirmişdim və Milli Məclisə layihə vermişdim. Həmin o konfrans Ermənistəndə əks-səda doğru muğulmuşdu. Həmin layihə bax bu çərçivədə verilmiş təklif idi. Demək ki, biz Qərbi Azərbaycana qayıdış məsələsini ikinci sıraya qoymalıyıq, birinci sıradə isə Ermənistənla həm bizim, həm Türkiyənin böyük sazişə gəlməsi üçün beynəlxalq hüququn mübahisə predmeti olan Zəngəzur və Goyçə torpaqları tələbini gündəmə gətirməliyik...

mənstanla həm bizim, həm Türkiyənin böyük sazişə gəlməsi üçün beynəlxalq hüququn mübahisə predmeti olan Zəngəzur və Goyçə torpaqları tələbini gündəmə gətirməliyik. Birinci bununla bağlı baza sənədlərindən ibarət olan konsepsiya ortaya qoyulmalıdır. Hansı ki, mən Milli Məclisə göndərmİŞdim və ermənilər buna reaksiya vermişdilər.

O biri tərəfdən hansı səbəbdən bu torpaqların bizə yox, Ermənistənə verilməsi faktından mübahisə başlamaq lazımdır. Onlar da bu torpaqlara iddia yecək ki, lap yaxşı, biz də Bakıya köçmək istəyirik. Yəni vətəndaşların geri qaytarılması praktikası indiki durumda qarantiya altında deyil. Birdən Ermənistən dədi ki, gəlin görüşək, köçün. İndiki halda bizim təhlükəsizliyinin təmin olunması mümkün görünmür. Mən bunda hökuməti qınamıram. Bu normaldır. Bu proses ancaq mərhələ-mərhələ baş tuta bilər. İndiki halda vətəndaşların qaytarılmasını məhələ ki, təbliğat kimi görürəm. Bunun bazası olmalıdır. Böyük barış olmalıdır.

Lerikin problemlər içində itib-batan dağ kəndləri

Lerikin dağ kəndlərində dözülməz sosial şərait bütün həyatı iflic edib. İnsanlar səfələt içinde ömrən sürür. Özü də bu dözülməz şərait sovetin süqutundan sonra yaranıb. Dağılmış, qapısı bağlı evlər dediyim dəhşətli mənzərəni çox aydın göstərir. Sadəcə, kəndlinin vəziyyəti rayonda vezifə başında oturan məmurları düşündürmür. İllərdir sosial problemlərin həllindən ötrü bütün müraciətlər bir qayda olaraq qulaqardına vurulur, dövlət rəsmilərinə kömək məqsədilə üz tutanlar qapılardan qovulur. Burada vezifəyə gələnlər xalqa xidmət etmək əvəzinə, rayonun olan-qalanını da təlayib gedirlər. Məhz bunun nəticəsidir ki, indi Lerikin dağ kəndləri problemlər içində itib-batır.

Rayonda ağır iqtisadi duruma malik Bradı, Venedi, Dzdipok, Hamarat, Conu, Vijkər, Ləkər, Qışlaq, Qılqılıv, Loda, Siyov, Kajqoy, Xəlifəhoni, Aküşəpeşte ... taleyi ciddi sual altında olan kəndlərdir. Qəribədir, Azərbaycan inkişaf etdiyinə, adalarını çəkdiyim bu yaşayış məntəqələri dağılıb gedir. Amma bu dözülməz vəziyyəti bir yoluna qoyan yoxdur. Kəndlinin rahatlığını, güzərəni təmin edən bütün məsələlər yaddan çıxıb. Bərəketli torpaqları ola-ola yoxsulluq içinde yaşayan əhalinin dərdi bir deyil, iki deyil. Qış-pazızya aylarında palçığın əlindən, yay da isə toz-torpaqdan əksər kəndin içine girmək olmur.

Ömrü başa vurmuş direkler, eləcə onları arasından sallanan elektrik naqilləri evlərə işq yox, ölüm tehlükəsini saçır. 30 ildir kəndlinin en çok ehtiyac duyduğu ictimai nəqliyyatdan, sosial xidmətdən səhəbet geda bilmez. Doğrudur, bir sıra kəndlərdə taksi fəaliyyət ilə məşğul olanlar vardır. Onlar isə getdiyi bir manatlıq yola görə adambaşına 10-15 manat alırlar. Neticədə rayon mərkəzinə getmək, qocaların qonşu Piran kəndinə düşüb bankomatdan pensiya pullarını çıxarması həftələrlə müşküle döñür.

Mavi qazın yoxluğu üzündən şaxtalı qışda evi qızdırmaq olduqca çətindir. Həmçinin, məşələr kəndlinin üzünə bağlandıq üçün vaxtılı işlədilən yanacaq odun elə yerli məmurların tapşırığına əsasən, indi qızıl qiymətinə satılır.

Hər kənddə şəxsi adamlar bir-iki dükan açıblar. Onlar nəzarətsiz fəaliyyət göstər, gündəlik ehtiyac duyulan ərzaqları dördətən bahasına satırlar. Həm də satdıqları hər şeyin vaxtı keçmiş olur, mənşəyi bilinmir.

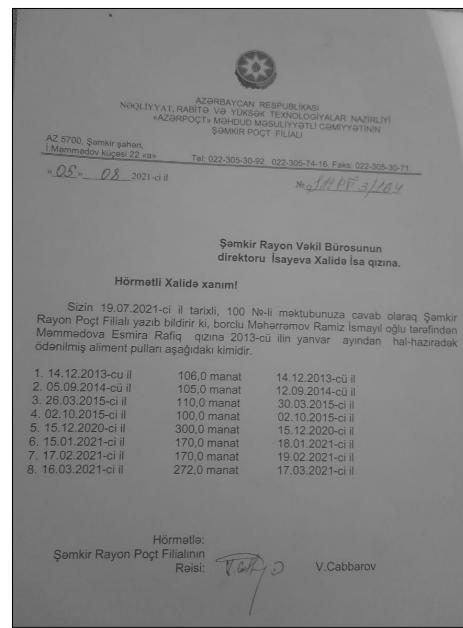
Odur ki, vəziyyətin ağırlığına dözməyən, ayağı yer tutan kəs doğma ata-baba yurdunu tərk edir, beləcə sovet vaxtı zəhmətkeş, torpağa bağlı insanların əli ilə qurub-yaradılan, o dövrün yaraşıqlı kəndləri belə öz ömrünü yerli məmurlara bağışlayır...

Sözün qisası, 30 ildir ki, Lerikin dağ kəndləri tam unudulub. Biganəliyin yaratdığı ölüm kabusu hər gün insanları sınaga çekir.

Zəfer ORUCOĞLU,
Azerbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Həyat yoldaşı onu atdı, 5 il uşaqlarına özü baxdı, indi 140 min manat aliment ödəməyə məcbur edilir...

Səmkir rayonu, 20 Yanvar küçəsi, Hərbi şəhərcikdə yaşayan Məhərrəmov Ramiz İsmayılov oğlu tərəfin-dən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi oxuculara təqdim edirik:

"Mən, Məhərrəmov Ramiz İsmayılov oğlu, yazarəq sizə bildirirəm ki, artıq həyatımdan bezmişəm, çəresiz, ələcsiz qalmışam. Azərbaycanda pulun, gücün oyununa düşmüş şəxslərdənəm.

Cənab Prezident!

Sizin tapşırığınızdan sonra ümudvaram ki, günahsız olaraq düşdüüm bələdan qurtaracam.

Keçmiş həyat yoldaşım və ətrafindəki vəzifəli şəxslər tərefindən teziyiqlərə məruz qalıram. Özüm pineçi işi ilə məşğul oluram. İşim zəif olsa da uşaqlarına kəsilən alimenti vaxtında ödəmişəm.

2013-cü ildə ailə həyatı qurduğum xanımla rəsmi şəkildə ayrılmışq. 2 az yaşılı uşağım üçün kəsilən alimenti ödəyirəm, məhkəməyə verib artırır, yenə ödəyirəm. Bu barədə narazılığım yoxdur. 2015-ci ildə keçmiş həyat yoldaşım Esmira anamın telefonuna zəng vura-

13 gün müddətinə qanunsuz olaraq həbs olunduğunu bildirən Şəmkir sakini Ramiz Məhərrəmov: "Keçmiş həyat yoldaşımın ətrafindəki bir neçə vəzifəli şəxs tərəfindən tapşırıldığım üçün bu oyuna salınmışam"

raq bildirib ki, "mən evdən çıxıb getmişəm, gel uşaqlarına sahib çıx". Gecəyən gedib Cinarlı qəsəbəsindən uşaqları götürdü, öz evimə getirdim.

Cinarlı qəsəbəsindən məktəb evə uzaq olduğu üçün, uşaqları Şəmkir şəhər 20 Yanvar küçəsinə yaxın Fizuli adına orta məktəbə qoyduq. 2020-ci ilin dekabr ayında zəng vuraraq uşaqları ile görüşmək istədiyini bildirdi. Anaları olduğunu görə, narazılıqla qarşılımadım. Həmin vaxtdan etibarən uşaqları qaytardı. Uşaqlarla da danışdım, dedilər ki, anamızın işləri düzəlib, biz burda qalaçağıq.

Uşaqların gəlmədiyini gördüm və hər ay 170 AZN aliment ödəməyə başladım. 10 gün keçməmişdi ki, məni Şəmkir rayon İcra və Probasiya şöbəsindən çağırıldılar. Aqil Məmmədov adlı şəxs mənim dərhal şöbəyə yaxınlaşmamış üçün göstəriş vermişdi. Getdim şöbəyə, həmin şəxs məni qarşılıdı və bildirdi ki, sən niyə bu işin üzərinə indiyə kimi düşməyibsən, bəs aliment borcum 140 min 500 manat olub. Mən etirazımı bildirdim, sübutlarını dedim ki, bu uşaqlar 5 il mənim yanında olublar. Bunu məktəbdən de bilirlər, hər kəs də bilir. Həmin şöbədə başqa bir məmər otururdu, mən gedib ona məlumat vermişdim ki, uşaqlar məndədir.

Aqil müəllimə də bunları olduğu kimi danışdım. Onun guya mənə yazığı gelərək, bir vəkilin nömrəsini verdi ki, əlaqə saxla, o borcu sildirsən üstündən. Həmin vəkil əlaqə saxladım, söz verdi ki, pulu sildirəcək.

Məhkəmə vaxtı bütün sübutlar ortaya qoyulsa da həmin məbləğdən cəmi 2 min manat silindi. Vəkilin özü üçün də ödəmeli olduğum məbləği ödəmişdim. Amma vəkil verdiyi sözü yerine yetirmədi. Mənə dedi ki, narahat olma, biz həkimə sübut etmişik, sənədlər əlimizdədir, sən get rahat həyatını yaşa, üzərinə düşəni et. Ona inandım ki, yəqin hakim sonradan qərar verib, bu borcu üzərimdən siləcək.

Bir müddət keçdiyikdən sonra Aqil Məmmədov məni yenidən şöbəyə çağırıraq pulu ödəməyimi istədi. Mən də vəkilin dediklerini ona bildirdim, hətta vəkilə de danışdırırdım. O, bunlara məhəl qoymadılar. Daha sonra İcra və Probasiya şöbəsinin rəisi Pərviz müəllimlə birgə məni nalayıq söyülərə təh-qir edərək, zırzəmiyə salaraq döydüler. Məni o vəziyyətdə həkim qarşısına çıxarıb, 13 gün müddətinə inzibati həbs verdirib, polis bölməsində gizlətdilər. Həmin vaxtı polis növbətçilərindən xəjış edirdim ki, ekspertizaya və Prokurorluğa xəbər versinlər, amma sözlərimə məhəl qoyan yox idi.

Həbs müddətim bitdiyikdən dərhal sonra Şəmkir rayon Prokurorluğunə müraciət etdim. Oradan dedilər ki, döyülen günü gələrdin, ekspertiza təyin edərdik. "Həbsdə olduğum haqqında sənədlər var, gözümü açmağa imkan vermiyiblər", - desəm də məhəl qoyulmadı. Sonradan mənə aydın oldu ki, keçmiş yoldaşımın ətrafindəki bir neçə vəzifəli şəxs tərəfindən tapşırıldığım üçün bu oyuna salınmışam.

Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi Salman müəllim mənə ayın 6-na kimi vaxt qoyub ki, ya pulu getir, ya həbs olunacaqsan. Uşaqların 5 il müddətinə məndə olduğuna dair bütün sənədlərim var, amma 140 min manat borc üzərimdə qalıb. Cənab Prezident!

Sizdən artıq dərəcədə xahiş edirəm, mənim işimlə bağlı tapşırıq verəsiniz. İşime ədaletli baxılsa, bütün sənədlərim, şahidlər var, həqiqət ortaya çıxa-caq. 140 min 500 manat məbləği ödəyəcək gücüm də yoxdur. Ailəmin yanında qalıram, pineçi işləyirəm, ailəmi onunla dolandırıram. Mənə kömək edin, bu saxta borclardan canımı qurtarın".

Jalə FAMILQIZI

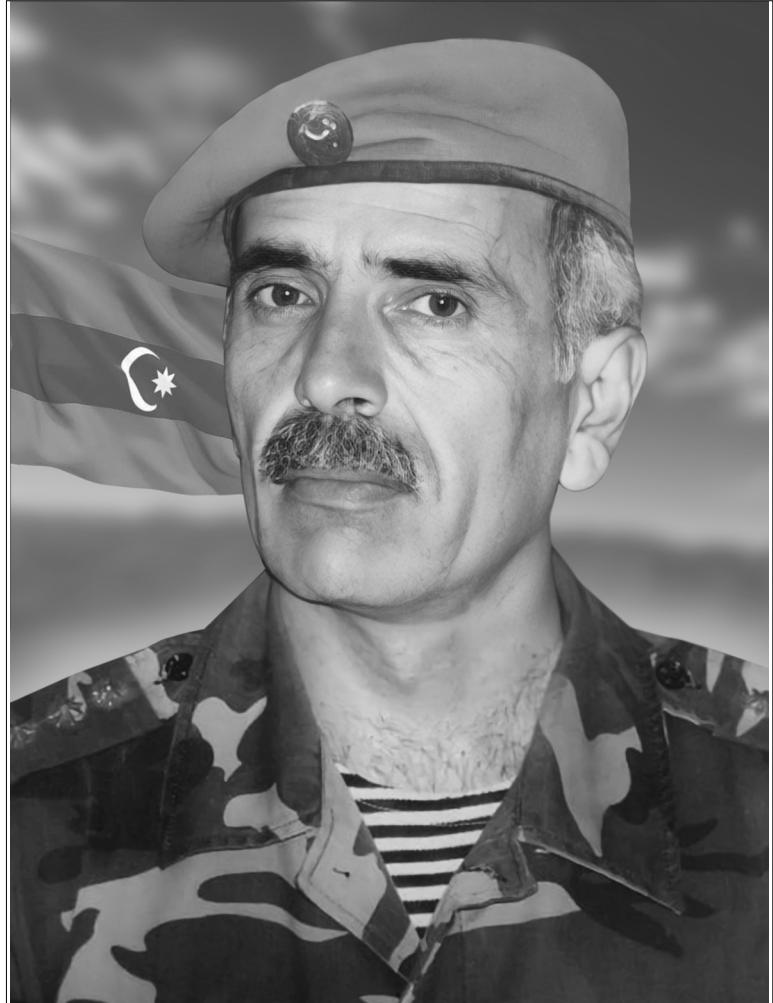
Redaksiyadan: Yazida adları qeyd olunan qurumların və şəxslərin mövqeylərini dərc etməyə hazırlıq.

Ilk dəfə onun adını milli - azadlıq hərəkatının öncüləri sırasında eşitmışdım. Yaxşı deyiblər, "igidin adını eşit, üzünü görmə"... Eyni kənddən olsaq da, haqqında çox eşitsəm də, onu şəxsən tanımırımdı. Amma vəfatından bir neçə ay əvvəl görüşüb səhbət etdik. Hər cür şöhrətdən, sərvətdən uzaq duran, içi və cölü işqələ dolu olan bir şəxsiyyəti qarşısında görürdüm. Ağır xəstəliklə çarpışsa da, özünəməxsus qürurunu, məğrurluğunu qoruyub saxlayırdı. Çevik xarakterli, cəsərətli və iradəli insan idi. Müharibə ilə bağlı xatirələrini danışanda adam özünü döyüş səngərlərində hiss edirdi. Onun ovqatı, düşüncəsi qarşısındaki insana da sirayət edirdi. Hər sözündən - səhbətindən sanki barit qoxusu gəldi. Bu da səbəbsiz deyildi. Çünkü qanlı - qadali müharibənin içindən keçib gəlməşdi. Şərəflə və əzablı ölüm onun alınına yazılmışdı. Elə əzab - əziyyətlərə də inamlı, qətiyyətlə dözdürdü.

Onun alın yazısı...

Alim təfəkkürlü Qarabağ qazisi

...Rəşid Əliyev 1954 - cü ilde, Borçalıda, şair Nəbinin ilhamla tərənnüm etdiyi Fəxralı kəndində doğulub boyra - başa çatmışdı. Bu kənddə, 1961-ci ildə orta məktəbin birinci sinfinə qədəm qoyub. Atasının işi ilə əlaqədar, ailələri rayon mərkəzinə köçüb. Təhsilini Bolnisi şəhər rus orta məktəbində davam etdirib. Adıçəkilən məktəbi müvəffəqiyətlə bitirdikdən sonra Bakı Dövlət Universitetinin (Azərbaycan Dövlət Universiteti) Fizika fakültəsinin axşam şöbəsinə qəbul olub. Tələbə yoldaşları arasında bilik və bacarığına görə fərqlənən Rə-

şid universitetin elmi-tədqiqat işlərinə cəlb olunub və təcrübə keçməklə fizika elminin sirlərinə dərindən yiyələnməyə başlayıb. Axşam şöbəsində oxuduğuna görə, Sovet ordusu sıralarında əsgəri xidmətə çağırılıb. Təhsilini yarımcıq qoyub, əsgəri borcunu yerinə yetirib. Hərbi xidmətini başa vurdudan sonra universitetdə təhsilini davam etdirib. 1979-cu ildə universitetin fizika fakültəsinin tam kursunu bitirib və orada əmək fəaliyyətinə başlayıb.

BDU-da 35 ildən artıq çalışıb. İşinin öhdəsindən vicdanla gəlib. Baş laborant vəzifəsindən aparıcı mühəndis vəzifəsinə yüksəlib. Bakı Dövlət Universitetinin Fizika Problemləri Elmi-Tədqiqat İnstitutunun "Bioloji sistemlər fizikası" laboratoriyasında aparıcı mühəndis vəzifəsində çalışarkən, savadlı, yüksək ixtisaslı mütəxəssis kimi tanınıb. Bir çox elmi məqalələrin, ixtiraların, səmərələşdirici təkliflərin müəllifi idi. Müasir

dən aparıcı mühəndis vəzifəsi nə yüksəlib. Bakı Dövlət Universitetinin Fizika Problemləri Elmi-Tədqiqat İnstitutunun "Bioloji sistemlər fizikası" laboratoriyasında aparıcı mühəndis vəzifəsində çalışarkən, savadlı, yüksək ixtisaslı mütəxəssis kimi tanınıb. Bir çox elmi məqalələrin, ixtiraların, səmərələşdirici təkliflərin müəllifi idi. Müasir

BDU-da 35 ildən artıq çalışıb. İşinin öhdəsindən vicdanla gəlib. Baş laborant vəzifəsindən aparıcı mühəndis vəzifəsinə yüksəlib. Bakı Dövlət Universitetinin Fizika Problemləri Elmi-Tədqiqat İnstitutunun "Bioloji sistemlər fizikası" laboratoriyasında aparıcı mühəndis vəzifəsində çalışarkən, savadlı, yüksək ixtisaslı mütəxəssis kimi tanınıb. Bir çox elmi məqalələrin, ixtiraların, səmərələşdirici təkliflərin müəllifi idi. Müasir texnika və texnologiyani mükəmməl bilirdi...

texnika və texnologiyani mükəmməl bilirdi. Eksperimentlərin incəliklərini dərindən duyan fizika mühəndisi idi. BDU-nun nəzdindəki Fizika Problemləri Elmi-Tədqiqat İnstitutunda, AMEA-nın Genetik Ehtiyatlar və digər institutlarındakı en mürəkkəb rentgen, lazer, optik qurğuların sazlanması, "LAZER" Elmi-texniki Mərkəzində işlənilər hazırlanan xüsusi təyinatlı lazer texnikasının N sayılı hərbi hissədə sınaqlarının keçirilməsində yaxından iştirak etdi. BDU-daki elmi fəaliyyəti ilə yanaşı, respublikada gəmi təmiri üzrə də əhəmiyyətli işlər gördü.

Rəşid müəllimin qaynar qəlbi dopdolu idi. Səhbət edəndə bir vətəndaş - ziyalı kimi narhatlığını və ürəyində nələr düşündüyünü, nələr çəkdiyini hər sözdən duymaq olurdu. O, birinci Qarabağ mühərribəsinin iştirakçısı idi. Elm adamı kimi orduda da elmi biliyini və təcrübəsini əsirgəmirdi. Yüksək in-

tellekti ilə zabitlə arasında yaxşı tanınırırdı. Əslən Borçalıdan olsa da, Azərbaycanın hər qarış torpağına bələd idi və ürəkdən sevirdi. Vətən, torpaq sevgisi onun canında, qanında yurd salmışdı. Həyatın hər cür sınagini və savaşını böyük iradə və yüksək ideallarla qarşıladı.

O, 1992-ci ilin may ayında dissertasiya işi üzərində elmi fəaliyyətini dayandırdı. Vətənin müdafiəsinə qalxmak üçün könüllü cəbhəyə yollandı. Ağdam, Ağdərə, Qubadlı, Tərtər və Murov uğrunda gedən qanlı dö-

başqa yola əl atdı. Rəşid müəllimi şərəbəyi girov götürdülər, 1 il 10 ay həbsdə saxladılar. O, sinmayan iradəsi ilə İran tərəfin hər cür təzyiq və təhdidlərinə qalib gəldi və girovluqdan qurtuldu. Onun hüquqlarının müdafiə olunması üçün Azərbaycan alimlərindən ibarət Müdafiə Komitəsi yaradıldı, hüquq müdafiəçilərinin və Milli Məclisin deputatlarının iştirakı ilə dəfələrə mətbuat konfransı, İranın Azərbaycandakı səfirliliyinin qarşısında mitinqlər keçirildi. Ölkmizin rəsmi dövlət qurumları, Azərbaycanın İrandakı səfirliliyi-

Həzi HƏSƏNLİ,
Şair - publisist

nin, Xarici İşlər Nazirliyinin, Ədliyyə Nazirliyinin əməkdaşları, Rəşid müəllimin döyüş dostları ona dəstək oldu. Nəhayət o, İran rejiminin əlində qurtula bildi.

Rəşid Əliyev Vətənin azadlığı yolunda qurban gedən şəhidler qarşısında özünü borclu bilirdi. Hər bir gənc Azərbaycan övladını öz əməyi, yüksək təhsili ilə ana Vətənin çiçəklənməsinə, güc və qüdrətinin artmasına xidmət etməyə çağrırdı. Gənc nəslin mühəndis biliyklərə yiyələnməsinə xüsusi önem verir və gələcəkdə yeni-yeni ixtiraların məhz Azərbaycanda yaranmasına ümidi bəsleyirdi. Özü də bu proseslərdən kənarada qalmırırdı. Əvəzçilik üzrə işlədiyi, Azərbaycan Texniki Universitetində neçə-neçə magistrler yetişirdi. Təəssüf ki, səhətində yaranmış problemlər ümdə arzularını həyata keçirməyə imkan vermedi. Amanlı ölüm onu doğmalarından ayırdı. Onun alın yazısında fiziki ömrü bura qədərmış... Nə yaxşı ki, Rəşid müəllimin mənəvi ömrünü zaman ölçüsünə uyğun qəlbində yaşıdan insanların var.

İndi Rəşid müəllim öz ailəsi, doğmaları ilə yanaşı, yurdaşlarının, cəbhə yoldaşlarının - qazilerin və mühərribə veteranlarının, digər dostlarının qəlbində yaşayır. Hər ürəkdə qazi Rəşid Əliyevin öz yurdu, öz yuvası var... Artıq qırq gündür, onun haqqındaki ölümsüz xatirələr ürəkdən - ürəyə yol açır...

Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Ceyhun Aliyev "Hürriyyət"in əməkdaşı ilə səhbətində mobil telefonların zərərinə toxunub:

"İndiki zamanda yaşından asılı olmayaraq hər kəsin elində mobil telefon vasitələri var. Gündümüzün çox hissəsini onunla keçirdik. İstər işimizlə bağlı, istərsə də gənəmizlə keçirmək niyyəti ilə. Telefon, kompüter kimi vasitələrin insan organizimi, sağlamlığı üçün nə qədər zərərlili olduğunu bilsək də, yaşamımız üçün zərərlili olan bu vasitədən el çəkə, sanki canlı bir varlıq kimi ondan uzaq qala bilmirik. Dərin-dən düşünsək, bu vasitələr bizləri mənəvi cəhətdən geri salır. Nə qədər fikirləşsək ki, irəliliyik, inkişaf edirik, bir o qədər də geridə qalırıq. İnsanı cəhətlərimizi unudurur.

Mən bunu faizə bölüb "bir hissə" demek istəmirəm, hər bərimizə aid edirəm, biz yadlaşırıq, 100 faiz inkişaf edirik, 80 faiz də geri gedirik. Həyatımızı məhv edən, əsas amillərdən biri olan bu telefon vasitələri həyatımızı əlimidən alır.

Yaşından asılı olmayaraq hər uşağın elində bir telefon vasitəsi var. Əziz valideynlər, bu vasite uşağınızın gələcəyinə, həyata baxışına mənfi təsir göstərir, onun geridə qalmasının başlıca səbəbdür. Bəziləri deyə bilər ki, xeyr, əksinə uşağın və yaxud da böyüklerin inkişafına səbəb olur. Bəs savadsızlığa nə manə olur, görəsən?"

Psixoloq bildirir ki, təlim prosesində mobil telefondan istifadən yaradıldığı psixoloji problemləri də göz önünə getirmek lazımdır: "London İqtisadiyyat Məktəbinin alımları Lui-Filip Belland ve Riçard Mörfi tərəfindən aparılan araşdırımıya görə, mobil telefondan istifadə etmədikdə tələbələrin dərslərdə müvəffəqiyyət dərəcəsi orta hesabla 6.4 faiz artmış olur. Bu tədqiqatın dəha bir maraqlı nöticəsi belədir ki, telefon qadağası akademik müvəffəqiyyəti aşağı olan tələbələrin müvəffəqiyyət dərəcəsinin 14.23 faiz yüksəlməsinə səbəb olur.

Bəs, telefon qadağası niyə zəif oxuyan tələbələrin təlim müvəffəqiyyətinə müsbət təsir göstərir? Bu məsələ özünəzarət hissi ilə bağlıdır. Öyrənmək və ya səmərəli işin en böyük düşməni - diqqət yayılması və diqqətin mərkəzləşmə xüsusiyyətinin zəif olmasıdır. Müasir dövrdə təlim prosesində, dərsdə şagird və tələbələrdə diqqəti yayındıran amillerin başında mobil telefon gelir. Əlbettə, tələbə diqqətin bölünməsinə və yayılmasına səbəb olan telefonu bağlaya bilər, amma özünəzarət hissi zəif olan tələbə və şagirdlər bu-nu etməkdə çətinlik çəkirlər. Odur ki, diqqət rejimində qala bilməyən, özünəzarət və cavabdehlik hissi zəif olan tələbə və şagirdlərdə akademik naliyyət, təlim müvəffəqiyyəti bir qay-

Fakt

Mobil telefonun yaratdığı psixoloji problemlər

Və yaxud günümüzdə telefon və komputerlərin müsbət və mənfi rolu...

da olaraq aşağı olur. Onlarda özünəzarət hissi zəif olduğu üçün, telefonu baxmaqdan özlərini saxlaya bilmirlər. Buna görə də telefon qadağasının özünəzarət hissi zəif olan tələbələrə daha çox faydası var. Üst səviyyədəki tələbələrin özünəzarət hissi yüksək olduğu üçün, onlar özleri ilə telefon gəzdirlər də onu asanlıqla bağlı saxlaya bilir, yalnız zəruri ehtiyac yarandıqda ondan istifadə edirlər.

ABŞ-ın Stendford Universitetinin professoru Mişel Valter uşaqlarda özünəzarət hissini səviyyəsini ölçmək üçün tədqiqat aparrı. Bir qrup uşağı tək-tək otağa aparır, stolun üstüne bir ədəd konfet qoyaraq deyir: "Mən indi otaqdan çıxıram. Bu konfeti yeyə bilərsən, amma geri qaydana qədər yeməsən, sənə ikinçi konfeti də verəcəm." O gün bəzi uşaqlar gözləyərək ikinci konfeti də alır, bəziləri isə gözləməyib konfeti dərhal yeyirlər.

Tədqiqatın əsas maraqlı tərəfi 20 il sonra üzə çıxır. Tədqiqatçıları qrupu həmin adamları tapır və həyatlarını təhlil edirlər. Müəyyən edirlər ki, o gün gözləyib konfetini yeməyənlər həm akademik sahədə, həm də iş həyatında daha çox bacarıqlı olmuşlar. Daha yaxşı məktəblərə getmiş, daha çox pul qazanmış və hətta özlərini daha çox xoşbəxt hiss edirlər. Səbəbi isə onların özünəzarət hissini yüksək olmasına dairdir. Özünəzarət hissi güclü olan insanlar, gələcəkdəki daha yaxşı iş üçün indiki anda maraqlı görünən istək və həyəcanlarını ləngidə bilirlər.

Tədqiqatın əsas maraqlı tərəfi 20 il sonra üzə çıxır. Tədqiqatçıları qrupu həmin adamları tapır və həyatlarını təhlil edirlər. Müəyyən edirlər ki, o gün gözləyib konfetini yeməyənlər həm akademik sahədə, həm də iş həyatında daha çox bacarıqlı olmuşlar. Daha yaxşı məktəblərə getmiş, daha çox pul qazanmış və hətta özlərini daha çox xoşbəxt hiss edirlər. Səbəbi isə onların özünəzarət hissini yüksək olmasına dairdir. Özünəzarət hissi güclü olan insanlar, gələcəkdəki daha yaxşı iş üçün indiki anda maraqlı görünən istək və həyəcanlarını ləngidə bilirlər.

ve həyəcanlarını ləngidə bilirlər. Gələcəyə yönelik olur, indiki isteklərindən imtina edə bilirlər. Bu da onlara uğur getirir. Özünəzarəti zəif olanlar isə baş-qaları ilə mübahisə edərək öz isteklərini həmən ortaya qoyur, emosional davranışları. Ağlında tutduğunu dərhal ifadə edər, qarışışındaki adama danışmaq imkanı verməz və onları dinləməz. Bu cür davranışın da əla-qələri pozar və incikliyi artırır. Yəni özünəzarət həm müvəffəqiyyət, həm də sevinc hissi getirir".

Ceyhun Aliyevin sözlərinə görə, burada iradə də vacib rol oynayır: "Əslində bir çox tələbə üçün mobil telefon bir xilaskar və ya başlarını qatmaq üçün bir vasitesidir. Belə vəziyyət əsasən maraqsız dərslərdə olur. Maraqsız dərslərdən bezen tələbələr də özünəzarət hissi yüksək olsa da dərslər onların intellektual tələbatını ödəyə bilmədiyiə görə həmin bolşuğu mobil telefonla oynamaqla doldururlar. Deməli, dərsin maraqsız teşkili və keçirilməsi, yaxşı oxuyan tələbələrin intellektual tələbatını ödəmədiyi üçün telefondan isti-

fadəyə ehtiyac yaranır.

Dərs zamanı telefonun aktiv rejimdə qalmasına səbəb olan amillərdən biri auditoriyadan keñar məsələ ilə bağlıdır. Təessüf ki, bəzi ailələr, narahat valideynlər müntəzəm olaraq övladları ilə əlaqə saxlamaq, onları nəzarət altında saxlamaq ya da onlardan xəber tutmaq istəyirlər. Belə ailələrdən gələn tələbələr bəzən özləri istəməsələr de telefonu daima açıq saxlamalı olur, daxil olan zəngə, mesaja cavab vermək məcburiyyətində qalırlar. Bəzən isə valideynlər uşaqlardan özlərinin hər anları ilə bağlı xəber verməyi tələb edirlər. Hər iki halda şagirdin və ya tələbənin öz telefonunu açıq saxlaması və ona diqqət yetirməsi zərurətə çevrilir.

Tələbə və ya şagird də "valideynlərin zənginə və ya mesajına cavab vermesəm" nə deyərlər əndişəsi ilə daima telefonu açıq saxlamalı olurlar. Bu, daha çox qız tələbələr üçün səciyyəvi olan vəziyyətdir. Bu da diqqətin dərsənənəzərət hissini yüksəlkəndən qalır. Tələbənin cib telefonu yalnız

ona deyil, digər tələbələrə də mənfi təsir göstərir, onların da diqqətini yavidir. Cib telefonu həm də tələbə və şagirdlər arasında şəxsiyyətləraarsı münasibətlərin qurulmasına, eləcə də həmin münasibətlərin gücləndirilməsinə də mənfi təsir göstərir. Bundan başqa, insanlararası münasibətlərdə empatiya hissini, bəyənilməyə olan tələbatı zəiflədir. Telefonun stol üzərində olması kommunikasiyaya mənfi təsir göstərir. Bunun iki səbəbi var:

İncisi, telefon masada olanda, adamın gözü telefon sürüşür. Mesaj, ya da zəng gəldimi deyə nəzarət etmə ehtiyacı duyulur. Gözünün oraya sürüşməsi, həm müvəzinə pozur, həm də göz temasını azaltdığı üçün əlaqə yaradılmasını əngel-ləyir.

İkinci səbəb daha gizli bir dinamikadır. İki nəfər səhbət edəndə diqqət sahələrində yalnız ikisi olur. Amma telefonun masada olması insanların düşüncəsini daha geniş sosial şəbəkəyə kökləyir. Beleliklə, dərsdə telefonun aktiv rejimdə olması tələbənin psixi fəaliyyətinin təlim fəaliyyətinə yönəlməsinə, mərkəzləşməsinə və onun üzərində davamlı olaraq qalmasına əngel olur və diqqətin bölünməsinə, zəifləməsinə səbəb olur. Bütün bunlar psixoloji faktor kimi öyrənmənin səviyyəsini aşağı salmaqla tələbənin akademik müvəffəqiyyətinə mənfi təsir göstərir. Bu məsələ ilə bağlı tələbələrin aşağıdakı psixoloji məsləhətlərə diqqət yetirmələrini tösiyyə edirik:

1. Özünəzarət hissini inkişaf etdirin;

2. Qoy sizə başqaları yox, özünüz nəzarət edin;

3. Universitet daxilində və dərslərdə telefonları deaktiv rejimə keçirmək;

4. Imkan daxilində mobil telefondan istifadəni məhdudlaşdırmaq;

5. Mobil telefondan istifadə ilə bağlı özünəqadaga qoymaq;

6. Dərs müddətində gələn zənglərə qadağā qoymaq;

7. Dərs müddətində telefon nəzarətinin neqativ tərəfləri haqqında valideyn və ya xinləri məlumatlaşdırmaq;

8. Mobil telefondan istifadə mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi.

Unutmayaq ki, həyatımız, yaşamımız her şəydən vacib olmalıdır".

Hazırladı: Jale FAMILQIZI

